

Balvu novada pašvaldības aģentūras
„Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs”
darbības attīstības stratēģija
2016.– 2018. gadam

Saturs

Ievads _____	3
1. Balvu novada sociālekonomiskās vides raksturojums _____	4
2. Aģentūras raksturojums un esošās situācijas analīze _____	7
3. Aģentūras vidēja termiņa darbības stratēģija _____	15
4. Aģentūras vidējā termiņa mērķi un rīcības to sasniegšanai _____	17
5. Aģentūras plānotie darbības rezultatīvie rādītāji _____	25
Pielikumi:	
1. Pielikums <i>Balvu novada uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu pa nozarēm</i> _____	27
2. Pielikums <i>Balvu novada tūrisma objekti</i> _____	28

Lietotie saīsinājumi

ES – Eiropas savienība

LIAA – Latvijas investīciju un attīstības aģentūra

LLKC – Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs

LPR – Latgales plānošanas reģions

LRAA – Latgales reģiona attīstības aģentūra

LUC – Latgales uzņēmējdarbības centrs

PVD – Pārtikas un veterinārais dienests

TAVA – Tūrisma attīstības valsts aģentūra

TIC – tūrisma informācijas centrs

VID – Valsts ieņēmumu dienests

Ievads

Balvu novada pašvaldības aģentūra “Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs” (turpmāk-Aģentūra) ir pašvaldības iestāde, kas darbojas saskaņā ar 2011. gada 26. maijā apstiprināto Domes lēmumu (sēdes protokols Nr.11, 13§).

Aģentūra savā darbībā ir pakļauta Balvu novada domei, savus uzdevumus un funkcijas veic Balvu novada domes apstiprinātā finansējuma ietvaros. Aģentūra darbojas saskaņā ar Nolikumu, Domes lēmumiem, Publisko aģentūru likumu un citiem Latvijas Republikas likumdošanas aktiem.

Vidējā termiņa darbības stratēģijas vispārīgais mērķis ir nodrošināt Aģentūras nolikumā noteikto funkciju un uzdevumu izpildi, kā arī nodrošināt Balvu novada politikas plānošanas dokumentos noteikto mērķu īstenošanu Aģentūras kompetencē esošajās jomās, veicinot visa Ziemeļlatgales reģiona ekonomisko attīstību, pakalpojumu un pārrobežu sadarbību, veicinot uzņēmējdarbības un tūrisma nozares inovatīvu attīstību.

Stratēģijas specifiskais mērķis ir izstrādāt principus un pamatnostādnes, kas ļauj plānot un realizēt specifiskus pasākumus, paredzēt atbilstošu finansējumu, lai nodrošinātu efektīvu uzņēmējdarbības un tūrisma attīstību, pilnveidošanu Balvu novadā un Ziemeļlatgales reģionā.

Aģentūras stratēģija pauž izvēli un nosaka vidēja termiņa attīstības mērķus un prioritātes, definējot nākotnes vēlamo situāciju un tās sasniedzamību. Tās mērķis panākt straujāku Ziemeļlatgales reģiona ekonomisko attīstību, lai padarītu to par pievilcīgu dzīves vidi pašiem, kā arī nākamajām paaudzēm.

1. Balvu novada sociālekonomiskās situācijas raksturojums¹

Iedzīvotāju skaita samazinājums un iedzīvotāju vecumstruktūras izmaiņas ir visas Latvijas problēma. Iedzīvotāju samazinājums ir turpinājies gan pēc Latvijas iestāšanās ES, gan arī pēc administratīvi teritoriālās reformas. Turklāt, iedzīvotāju skaita kritums ir noticis pat tā saucamajos „treknajos gados”, kad ekonomikā bija būtiska izaugsme. Tas nozīmē to, ka iedzīvotāju skaita kritumu ietekmē ļoti daudzi faktori, un nav iespējams noteikt vienu dominējošo faktoru.

Samazinoties iedzīvotāju skaitam, samazinās arī iedzīvotāju blīvums. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2014.gada sākumā Baltinavas novadā iedzīvotāju blīvums bija 6 cilvēki uz km², Balvu novadā – 13 cilvēku uz km², Rugāju novadā – 4 cilvēki uz km², un Viļakas novadā – 8 cilvēki uz km².

Neapšaubāmi, šādas vispārējās demogrāfiskās tendences nozīmē arī būtiskas izmaiņas iedzīvotāju vecumstruktūrā. No nākotnes perspektīvas svarīgi ir saprast, kāda ir iedzīvotāju vecumstruktūra, kas daļēji var sniegt informāciju par to, kādas problēmas pašvaldības un partnerības vietējām kopienām, uzņēmējiem būs jārisina tuvākā pārskata periodā. Lielākā daļa iedzīvotāju (virs 60% no novadu iedzīvotājiem) šobrīd ir darbības vecumā, kas nozīmē, ka šie cilvēki ir darba tirgū (kā darbinieki vai darba devēji, vai arī bezdarbnieki). Otrā lielākā vecumgrupa ir personas virs darbības vecuma (virs 20% no kopējā iedzīvotāju skaita) jeb pensionāri. Savukārt, personas zem darbības vecuma ir tikai nedaudz virs 10%, kas nozīmē to, ka demogrāfijas sazinājuma rezultātā ir samazinājies bērnu un jauniešu skaits. Attiecīgi, prognozējot situāciju pēc 15-20 gadiem būs jārisina problēmas, kas būs saistītas ar būtiskām izmaiņām iedzīvotāju sastāvā – būs liels skaits personu virs darbības vecuma vai tuvu šim vecumam, un būs salīdzinoši mazs personu skaits darbības vecumā, uz kuru pleciem gulsies trīskāršs uzdevums – būt darba tirgū un nopelnīt savu iztiku, balstoties uz solidaritātes principa no nodokļiem uzturēt personas virs darbības vecuma un vēl domāt par savu bērnu izglītību.

Ziemeļlatgales iedzīvotāji koncentrējās pašvaldību administratīvajos centros, tādēļ jautājumi, kas saistīti ar pašvaldību administratīvo centru attīstību un publisko pakalpojumu pieejamību būs aktuāli arī turpmāk.

Iedzīvotāju skaita samazinājums un neiepriecinošās prognozes par iedzīvotāju vecumstruktūru, vēl nenozīmē, ka iedzīvotāji Balvu novada teritorijā būtu neaktīvi. Lai izprastu teritorijas ekonomikas struktūru, ir jāaplūko gan jomas, gan arī uzņēmējdarbības formas, kurās darbojas ekonomiski aktīvie iedzīvotāji. Salīdzinot divus gadus - 2010. un 2012. gadus var redzēt, ka novads ir zināmā mērā pārvarējis 2008.gada ekonomikas lejupslīdes sekas. Kopējās tendences liecina, ka palielinās gan individuālo komersantu, gan komercsabiedrību un pašnodarbināto personu skaits. Kopumā ekonomiskās aktivitātes novada teritorijā uzlabojas. Detalizētāk, pašnodarbināto personu skaita palielinājumu var daļēji skaidrot ar LEADER projektu pieejamību, jo tieši pašnodarbinātās personās (mājražotāji un mājamatnieki) bija viena no galvenajām LEADER mērķa grupām.

Ekonomiski aktīvās vienības Balvu novadā

Gads	Pašnodarbinātās personas	Individuālie komersanti	Komercsabiedrības	Zemnieku saimniecības	Fondi, nodibinājumi un biedrības	Valsts budžeta iestādes	Pašvaldību budžeta iestādes
------	--------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------------	----------------------------------	-------------------------	-----------------------------

1

2010	614	59	153	204	44	0	5
2012	635	65	192	190	55	0	6

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Zemnieku saimniecību samazinājums laika periodā kopš 2010.gada ir samazinājies, jo, mainoties normatīvajiem aktiem, daudzas zemnieku saimniecības pārrēģistrējās par komercsabiedrībām. Taču analizējot kopējo privātā sektora (pašnodarbinātie, individuālie komersanti, komercsabiedrības, zemnieku saimniecības) apjomu var secināt, ka Balvu novadā vidēji viens privātais uzņēmums ir uz 12 iedzīvotājiem.

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa Balvu novadā, (euro, bruto)

Gads	2010	2012	2014
Samaksa EUR	471	488	542

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Darba samaksas palielinājuma tendence ir pozitīva. Pagaidām, gan vidējie darba samaksas rādītāji tomēr Balvu novada teritorijā būtiski atpaliek no vidējiem rādītājiem valstī. Vidējā darba samaksa (bruto) valstī 2014.gada bija 765 EUR.

Ņemot vērā Balvu novada teritorijas ģeogrāfisko izvietojumu, galvenā nozare, kurā darbojas lielākā daļa komersantu, ir lauksaimniecība. Balvu novadā, kurā ietilpst arī Balvu pilsēta, otra lielākā nozare ir tirdzniecība.

Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits Ziemeļlatgalē sadalījumā pēc ekonomiskās darbības veidā 2013.gadā, norādītas 5 dominējošās jomas

Nozare	Baltinavas novads	Balvu novads	Rugāju novads	Viļakas novads
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	66	495	215	210
Būvniecība	5	45	6	7
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	5	136	6	22
Apstrādes rūpniecība	0	53	9	9
Citi pakalpojumi	4	167	21	46

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Taču saglabājas atšķirības starp pilsētu un laukiem - Balvos kā novada centrā un teritorijas lielākajā pilsētā ir attīstīts arī pakalpojumu sektors. Rezultātā ir jāsecina, ka novada teritorijas lielākais drauds ir nelabvēlīgā demogrāfiskā situācija. Lai panāktu izmaiņas demogrāfiskajā situācijā, ir nepieciešamas mērķorientētas nacionālā līmeņa programmas un rīcības.

Balvu novads attīstības plānošanas dokumentos ir definējis savu specializāciju: ***mazo uzņēmumu attīstība lauksaimniecībā, mežizstrādē, kokapstrādē un pakalpojumi, t.sk. tūrisms un pakalpojumi iedzīvotājiem.***

Specializācijas princips nosaka, ka reģioni un novadi koncentrējās uz savām stiprajām pusēm

un investīcijas tiek virzītas uz vairākām jomām, lai samazinātu riskus. Tajā pat laikā, specializācijas princips ir vērsts uz to, lai partneri sadarbojoties novērstu darbību dublēšanos, un veidotu partnerības ar uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un aktīviem indivīdiem.

Balvu novads savā specializācijās izceļ vairākās lietas, ko potenciāli var realizēt kopīgi ar kaimiņu novadiem, lai panāktu lielāku ietekmi:

1. lauksaimnieciskā ražošana;
2. mežsaimniecības attīstība;
3. sabiedriskie pakalpojumi;
4. tūrisma attīstība.

Jāatzīmē, ka novada definētā specializācija sakrīt ar faktisko uzņēmumu skaitu, kas darbojas novada teritorijā.

Balvu novada mērķu kaskāde

Stratēģiskais mērķis	Ilgtermiņa prioritātes	Vidējā termiņa prioritātes/rīcības
Novada konkurētspējas palielināšana	Veselīgi domājošs novads - attīstīt radošus, inovatīvus, ekonomiski aktīvus cilvēkus, kuri veido uzņēmumus, darba vietas, aktīvu kultūras dzīvi, piesaista tūristus	Izglītības pieejamības un kvalitātes uzlabošana; Sakārtota uzņēmējdarbības vide radošas un inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai; Nodrošināti kvalitatīvi kultūras pakalpojumi; Administratīvo funkciju efektivitātes nodrošināšana ;
	Veselīga vide - novadā veidot veselīgu un kvalitatīvu dzīves vides telpu, nodrošināt dzīves kvalitāti.	Videi draudzīga saimnieciskā darbība Lauku un pilsētas zaļo teritoriju sakopšana un izmantošana
	Veselīgs novads - ir nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos un veselības pakalpojumus, kā arī veicināt veselīgu dzīves veidu attīstot sporta un veselīgas atpūtas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem.	Sociālo un veselības pakalpojumu pieejamības nodrošināšana Sporta un veselīgas atpūtas pakalpojumu pieejamības nodrošināšana

2. Aģentūras raksturojums un esošās situācijas analīze

2011. gadā izveidotais „Ziemeļlatgales biznesa centrs” 2015.gadā tika reorganizēts, 1. aprīlī izveidojot Balvu novada pašvaldības aģentūru „Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma un centrs”, kas būtiski paplašināja aģentūras darbības jomas. Tūrisma galamērķu noteicošie kritēriji un pieaugošā vietu konkurence izvirza plašāku sadarbības nepieciešamību starp dažādu nozaru uzņēmējiem, piemēram, starp naktsmītņu un ēdināšanas pakalpojumu sniedzējiem, viesu mājām, aktīvās atpūtas u.c. tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, kā arī starp galamērķī iesaistītajām pašvaldībām. Prasmīgi iesaistot pašvaldības pieredzi un atbalstu, novada tūrisma uzņēmēju, amatnieku entuziasmu, neatlaidīgo darbu, un kāpinot tūrisma pakalpojumu sniedzēju un saistīto jomu uzņēmēju iniciatīvas, iespējams veidot konkurētspējīgu galamērķi ar ilgtspējīgas izaugsmes iespējām. Lai spētu koordinēt tik plašu darbības jomu, nepieciešams Balvu novada pašvaldības aģentūras „Ziemeļlatgales Biznesa un tūrisma centrs” stratēģiskais darbības un attīstības plāns.

Ziemeļlatgales teritorija pamatā tiek attiecināta uz bijušā Balvu rajona teritoriju Latvijas ZA, kas pastāvēja no 1949. līdz 2009.gadam, kad Latvijā tika veikta administratīvi teritoriālā reforma. Tātad aģentūra savā darbībā Ziemeļlatgales reģionu definē kā Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadu teritorijas.

Saskaņā ar Nolikumu, Aģentūra īsteno sekojošas **funkcijas**:

1. investīciju piesaiste reģionam;
2. cilvēkresursu attīstīšana un jaunu uzņēmumu atbalsts;
3. tūrisma veicināšana Balvu novadā un reģionā;
4. sadarbības veicināšana starp uzņēmējiem, pašvaldībām un izglītības iestādēm;
5. uzņēmumu attīstības un to starptautiskās sadarbības veicināšana;
6. informācijas pieejamība un informācijas kvalitātes paaugstināšana;
7. juridiskās adreses nodrošināšana;
8. atbalsta pakalpojumu (konsultācijas, apmācības) nodrošināšana;
9. inovāciju veicināšana.

Aģentūras **uzdevumi**:

1. informēt juridiskas un fiziskas personas par pieejamajiem pakalpojumiem, ko sniedz Aģentūra;
2. nodrošināt konsultatīvos pakalpojumus Balvu novada jaunajiem uzņēmējiem;
3. veicināt un popularizēt inovatīvas uzņēmējdarbības attīstību Balvu novadā;
4. izstrādāt novada un reģiona tūrisma attīstības stratēģiju un mārketingu;
5. veicināt tūrisma uzņēmējdarbību un aktivitātes Balvu novadā un reģionā;
6. izveidot un aktualizēt datu bāzi par tūrisma objektiem un uzņēmumiem Balvu novadā;
7. organizēt informatīvus pasākumus Balvu novada un Ziemeļlatgales iedzīvotājiem uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai;
8. sniegt palīdzību uzņēmumu reģistrēšanā, nodrošinot uzņēmumu ar atpazīstamu juridisko adresi, palīdzot kontaktu un sakaru nodrošināšanā, vietējā un starptautiskā mērogā.

Aģentūras **darbības virzieni**:

1. Uzņēmējdarbības aktivitāšu rosināšana
  - uzņēmējdarbības konsultatīvās padomes aktivitāšu un priekšlikumu analīze un ievērtēšana;
  - inkubatora tīkla nostiprināšana;
  - uzņēmējdarbības kursu moduļu izstrāde;
  - programmu izveide kursiem, semināriem, konferencēm;

- konsultatīvās un praktiskās palīdzības organizēšana projektu un biznesa plānu izstrādē juridiskām un fiziskām personām;
  - izstāžu organizēšana.
2. Tūrisma veicināšana novadā un reģionā
- veicināt tūrisma nozares attīstību Balvu novadā un Ziemeļlatgales reģionā;
  - sniegt informāciju par tūrisma produktiem visplašākajam interesentu lokam;
  - izdot informatīvos materiālus, kas saistīti ar tūrisma informācijas izplatīšanu un tūrisma veicināšanu Balvu novadā un reģionā;
  - nodrošināt tūrisma informācijas centra darbu.
3. Uzņēmēju interešu pārstāvniecība
- kopā ar pašvaldības izveidoto uzņēmējdarbības konsultatīvo padomi pārstāvēt novada uzņēmēju un uzņēmēju grupu viedokli valsts un pašvaldību institūcijās;
  - pārstāvēt pašvaldību uzņēmējdarbības jautājumos reģiona, valsts un ārvalstu organizētajos forumos, konferencēs u.c. aktivitātēs.
4. Biznesa inkubatora programmu realizācija
- veicināt jaunu uzņēmumu veidošanos biznesa inkubatora programmas ietvaros;
  - palīdzēt jaunajiem uzņēmējiem iekarot savas produkcijas noieta tirgus.
5. Informācijas vākšana un uzņēmēju datu bāzes izveidošana
- apzināt, uzkrāt un izplatīt informāciju, kas saistīta ar uzņēmējdarbību, tās attīstību un ar tūrisma attīstību Ziemeļlatgales reģionā;
  - veidot uzņēmējiem un pašvaldībām pieejamas datu bāzes biznesa attīstības veicināšanai un datu bāzes par tūrisma iespējām un maršrutiem Balvu novadā un Ziemeļlatgalē.
6. Sadarbību starp uzņēmējdarbības sektoru un izglītības iestādēm
- nodrošināt sadarbību ar Junior Achievement Latvia, koordinēt šīs atbalsta iestādes darbību novada skolās;
  - karjeras pasākumu organizēšana skolu jaunatnei;
  - prakses vietu koordinēšana pie darba devējiem (skolēniem, studentiem, meistariem u.t.t.).
7. Projektu attīstības nodrošināšana
- sniegt Ziemeļlatgales pašvaldībām, to iestādēm un uzņēmējiem maksas pakalpojumus ar projektu izstrādi un realizāciju saistītajos jautājumos.

Aģentūra nodrošina Tūrisma informācijas centra (TIC) darbību un TIC veic šādas **funkcijas**:

1. sadarbībā ar pašvaldību, valsts institūcijām, juridiskām un fiziskām personām organizē, pilnveido un attīsta tūrisma Balvu novadā un Ziemeļlatgalē;
2. organizē Balvu novada tūrisma pakalpojumu popularizēšanu un reklamēšanu;
3. sniedz tūrisma informāciju jebkuram interesentam (klātienē, pa telefonu un e-pastu, sociālajos tīklos);
4. veic tūrisma informācijas apkopošanu, sistematizēšanu un izplatīšanu,
5. organizē un veicina tūrisma pakalpojumu sniedzēju un interesentu apmācību;
6. veic novada tūrisma objektu apsekošanu;
7. sadarbojoties ar tūrisma operatoriem un tūrisma aģentūrām, veic tūrisma pakalpojumu sagatavošanu un to ieviešanu Latvijas un ārvalstu tūrisma tirgos;
8. uztur un pilnveido Balvu novada tūrisma portālu www.turisms.balvi.lv

Tūrisma galamērķa kontekstā Ziemeļlatgale ir reģions, kurā notiek dažādas sociālas un ekonomiskas aktivitātes un kurā ietvertajām teritorijām ir kopīgas sociālas, kultūras un dabas vērtības, kas veido reģiona identitāti; tajā ir apmeklētāju piesaistes vietas, kā arī potenciāls to attīstībai.

Ziemeļlatgales reģionam ir tūrisma attīstības potenciāls valsts mērogā – ainaviski pievilcīga un ekoloģiski tīra lauku vide, ievērojamas mežu platības, kuras ir publiski pieejamas, bagātais kultūras un vēstures mantojums, kurš parāda reģiona unikalitāti un var tikt izmantots reģiona konkurētspējas paaugstināšanai caur tūrisma kā tautsaimniecības nozares attīstību. Īpaši jāatzīmē arī reģiona atrašanās pierobežas teritorijā, kas ļauj pilnveidot pārrobežu sadarbību un attīstīt pārrobežu tūrisma produktus, kā arī piesaistīt kaimiņvalstu pierobežas iedzīvotājus kā reģiona apmeklētājus.

Aģentūras sadarbība tūrisma jomā ārpus administratīvām robežām noteikti piesaistīs vairāk apmeklētājus un veicinās ekonomisko attīstību reģionā, veicinot jaunu pakalpojumu veidošanos un stimulējot uzņēmējdarbību gan Balvu pilsētā un novadā, gan apkārtējos novados.

Aģentūras darbība uzņēmējdarbības jomā

Aģentūras darbības virzieni un aktivitātes uzņēmējdarbībā ir vērstas uz Balvu novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam izvirzīto ilgtermiņa mērķu sasniegšanu - veicinot ekonomisko attīstību, pakalpojumu un pārrobežu sadarbības centra veidošanu Ziemeļlatgalē, veicinot uzņēmējdarbības un tūrisma nozares attīstību.

Darbības virzieni	Aktivitātes
Uzņēmējdarbības informācijas sistematizēšana un izmantošana	Novada uzņēmēju datu bāzes pilnveidošana, sistematizēšana Aģentūras mājas lapas uzturēšana, informācijas regulāra izplatīšana Informācijas sniegšana par uzņēmējdarbību Balvu novadā un atspoguļošana plašsaziņas līdzekļos Statistiskās informācijas apkopošana Uzņēmēju veiksmes stāsti Mājas lapas veidošana www.zlbc.lv Vizītes pie uzņēmējiem Informatīvo materiālu par uzņēmējiem izvietošana Aģentūrā un Latgales pārstāvniecībā Rīgā u.c.
Uzņēmēju tālākizglītība	Semināru organizēšana Individuālo konsultāciju organizēšana Arodapmācību organizēšana Pieredzes braucieni pie citiem uzņēmumiem novadā, valstī, ārzemēs
Uzņēmējdarbības veicināšana	Dalība izstādēs un gadatirgos Lauku labumu tirdziņu rīkošana Telpu un teritoriju apzināšana, datu bāzes veidošana Investoru piesaiste uzņēmējdarbībā Preču zīme „Ražots Balvos” Kontaktbiržas un Eiroreģiona “Pleskava-Livonija” partneriāti

Darbs ar topošajiem uzņēmējiem , t.sk. mājražotājiem	<p>Junior Achievement programma skolās</p> <p>Ēnu diena izglītības iestādēs</p> <p>Semināri un pieredzes apmaiņas braucieni</p> <p>Individuālas konsultācijas (arī sadarbībā ar Biznesa inkubatoru)</p> <p>Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanas projektu sagatavošanā</p>
Darbs ar projektiem	<p>Atbalsts projektu sagatavošanā uzņēmējiem (piem., LEADER)</p> <p>Iesaiste pārrobežu sadarbības projektos un darba grupās</p>
Sadarbība uzņēmējdarbības veicināšanai	<p>Pašvaldības</p> <p>Balvu rajona partnerība</p> <p>Inkubators „Ideju viesnīca”</p> <p>Latgales plānošanas reģions</p> <p>Latgales plānošanas reģions</p> <p>Latgales uzņēmējdarbības centrs</p> <p>Eiropreģioni „Ezeru zeme”, „Pleskava-Livonija”</p> <p>Pārrobežu sadarbība</p> <p>Valsts ieņēmumu dienests</p> <p>Latvijas Lauku un konsultāciju centrs</p> <p>Lauku atbalsta dienests</p> <p>Pārtikas un veterinārais dienests</p> <p>Bankas</p> <p>Latvijas attīstības finanšu institūcija „ALTUM”</p> <p>Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamera</p> <p>Uzņēmējdarbības konsultatīvā pad10ome</p> <p>Izglītības iestādes</p> <p>Lursoft</p> <p>Nodarbinātības valsts aģentūra</p>

Aģentūras darbība tūrisma jomā

Aģentūras darbības virzieni un aktivitātes tūrisma nozarē ir vērsti uz ilgtspējīgu Balvu novada tūrisma resursu izmantošanu, atbilstošas tūrisma infrastruktūras veidošanu un efektīvu Balvu novada pozicionēšanu prioritārajos tūrisma mērķa tirgos – vietējie apmeklētāji no visiem Latvijas reģioniem, Igaunijas, Lietuvas, Krievijas tūristi (saskaņā ar Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) noteiktajiem prioritārajiem mērķa tirgiem nacionālajā līmenī).

Darbības virzieni	Aktivitātes
Tūrisma informācijas joma	<p>Novada tūrisma informācijas apkopošana, sistematizēšana, datu bāzes veidošana</p> <p>Tūrisma informācijas sniegšana klātienē un neklātienē (tālrunis, fakss, e - pasts, pasts, sociālie tīkli)</p> <p>Statistiskās informācijas apkopošana TIC, tūrisma objektos;</p> <p>Novada tūrisma informācijas monitorings tūrisma portālos</p> <p>Informācijas sniegšana masu medijiem</p>
Tūrisma mārketinga aktivitātes	<p>Tūrisma informācijas materiālu veidošana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma ceļvedis „Balvu novads” (latviešu, krievu, angļu

	<p>valodās) – sagatavošana un izdošana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balvu novada tūrisma piedāvājuma ietveršana Latgales reģiona tūrisma informatīvajos materiālos, reģiona maršrutos un reģiona tūrisma portālā www.visitlatgale.com • Līdzdalība Latgales tūrisma materiālu izdošanā; • Līdzdalība ceļvežu un brošūru izdošanā ar citām Ziemeļlatgales pašvaldībām, organizācijām, uzņēmumiem. <p>Balvu novada tūrisma mājas lapas www.turisms.balvi.lv izstrāde un uzturēšana, pilnveidojot to aktuālajām tūristu prasībām un nozares attīstības tendencēm</p> <p>Novada pasākumu plāna apkopošana un novadā notiekošo pasākumu reklamēšana tūrisma medijos</p> <p>Dalība starptautiskajās tūrisma izstādēs un gadatirgos (Rīgā, Tallinā, Viļņā, Maskavā, Vitebskā, Sanktpēterburgā u.c.)</p> <p>Tūrisma informācijas ievietošana un aktualizēšana tūrisma portālos internetā</p> <p>Sadarbība ar masu medijiem (drukātie, elektroniskie)</p>
<p>Uzņēmējdarbības veicināšana tūrisma jomā</p>	<p>Jaunu tūrisma produktu iniciēšana, uzņēmēju piesaistīšana tūrisma nozarei</p> <p>Konsultācijas tūrisma pakalpojumu sniedzējiem</p> <p>Tūrisma pakalpojumu sniedzēju teritorijas apsekošana, kvalitātes novērtēšana</p> <p>Tūrisma pakalpojumu sniedzēju iesaistīšana mārketinga pasākumos (tūrisma izstādēs, tirgos, akcijās u.c.)</p> <p>Sadarbība ar uzņēmējiem, organizācijām (Balvu rajona partnerība, Latgales reģiona tūrisma asociācija, Latgales plānošanas reģions, Lauku ceļotājs u.c.) un vietējiem iedzīvotājiem</p> <p>Tūrisma pakalpojumu sniedzēju informēšana par tūrisma nozares aktualitātēm</p> <p>Semināri tūrisma pakalpojumu uzņēmējiem un vietējiem iedzīvotājiem, kas vēlētos uzsākt uzņēmējdarbību tūrisma vai ar to saistītā nozarē</p>
<p>Darbs ar tūrisma aģentūrām</p>	<p>Tūrisma aģentūru regulāra informēšana par jaunākajiem tūrisma piedāvājumiem un kultūras norisēm novadā, Ziemeļlatgalē</p> <p>Iepazīšanās jeb informatīvo tūru rīkošana tūrisma aģentūru un mediju pārstāvjiem sadarbībā ar Latgales reģiona attīstības aģentūru, Latgales plānošanas reģionu, Latgales reģiona tūrisma asociāciju</p>
<p>Jaunu tūrisma produktu veidošana</p>	<p>Tūrisma maršrutu izstrāde sadarbībā ar Ziemeļlatgales TIC un tūrisma pakalpojumu sniedzējiem</p> <p>Tematisko ciemu darbības aktivizēšana novadā</p>

Darbs ar projektiem	Tūrisma projektu ideju iniciēšana, apzināšana Iesaiste pārrobežu sadarbības projektos
Sadarbība ar izglītības iestādēm	Konsultācijas tūrisma nozares studentiem Mācību prakses mācību iestāžu (vidējo, profesionālo, augstāko) studentiem
Sadarbība ar nozares institūcijām	Sadarbība ar tūrisma reģionālajām, valstiskajām un profesionālajām tūrisma organizācijām Novada tūrisma interešu pārstāvniecība (TAVA, LPR, LRAA, Lattūrinfo) Sadarbība ar Latgales reģiona tūrisma asociāciju (iekļauties mārketinga pasākumos un tūrisma maršrutos);
Infrastrukturā pilnveidošana	Novada tūrisma informatīvo stendu, karšu uzstādīšana Norādes zīmju uzstādīšana uz tūrisma objektiem

Balvu novada tūrisma objektos uzskaitīto apmeklētāju skaits*

Objekta veids	2013. gads	2014. gads
Tūristu mītnes	3625	5266**
Amatnieku darbnīcas	1846	1409
Muzeji, kultūrvēstures objekti	6951	6221
Apskates saimniecības	1091	1200
Aktīvā aptūta	940	1150

* izmantota tūrisma pakalpojumu sniedzēju dotā informācija par apmeklētāju uzskaiti

** viena tūristu mītne datus neiesniedza

Balvu novadā esošajās tūristu mītnēs apkalpoto personu skaits*

Gads	Iekšzemes tūristi		Ārvalstu tūristi		Lielākie ārvalstu tirgi TOP 10
	2013	2014	2013	2014	
Skaitis	3075	4744	550	522	Krievija, Polija, Baltkrievija, Zviedrija, Nīderlande, Igaunija, Lietuva, Somija, Vācija, Norvēģija

*izmantota tūrisma pakalpojumu sniedzēju dotā informācija par apmeklētāju uzskaiti

Jāatzīmē, ka šie dati ir tikai no tiem tūrisma objektiem un tūristu mītnēm, kuros veic apmeklētāju uzskaiti, bet pastāv arī t.s. neorganizētais tūrisms, kad ceļotāji neiegriežas tādos tūrisma objektos, kur nav jāiegādājas biļetes vai citviet, kur to skaits netiek fiksēts. Un ņemot vērā, ka Balvu novadā ir pietiekoši daudz arī dabas un kultūrvēstures vietu, kur apmeklētājus nav iespējams uzskaitīt, kā arī notiek bezmaksas brīvdabas pasākumi (sporta, kultūras jomās), kopējais apmeklētāju skaits novadā varētu sasniegt pat 25 000 līdz 30 000 gadā ar tendenci ik gadus palielināties.

SVID analīze uzņēmējdarbības nozarei Ziemeļlatgalē

Stiprās puses:	Vājās puses:
-----------------------	---------------------

<p>Attīstīta lauksaimniecība, kokapstrāde, mežistrāde, pakalpojumi Izveidotas bioloģiskās lauksaimniecības saimniecības Daudz individuālo darba veicēju, pašnodarbināto Plašs ceļu tīkls Mājražotāju darbības aktivizēšana, rīkojot lauku labumu tirdziņus Profesionālās izglītības pieejamība novadā Prasmīgi mājražotāji – siera, alus, gaļas, maizes ražotāji, audējas, amatnieki Produkcijas kvalitāte – ekoloģiska produkcija</p>	<p>Nepietiekošs sadarbības līmenis pašvaldību, privātā un nevalstiskā sektora starpā Esošās pašnodarbināto uzņēmējdarbības formas neveicina jaunu darba vietu radīšanu Mazas iespējas projektu piesaistei nelieliem uzņēmumiem Nepietiekoša uzņēmējdarbības infrastruktūra Iedzīvotāju neuzņēmība savas prasmes pārvērst par biznesu Nepietiekošs ražojošu uzņēmumu skaits Augstāka produkcijas pašizmaksa Informācijas apmaiņas nepietiekamība starp uzņēmējiem un pašvaldību, nevalstiskajām organizācijām Sakārtotu ražošanas telpu trūkums potenciālajiem investoriem Nav kooperācijas starp uzņēmumiem Grūtības uzvarēt iepirkumos</p>
<p>Iespējas:</p>	<p>Draudi:</p>
<p>Pašvaldības līdzfinansējums biznesa ideju konkursam Veicināt partnerību starp pašvaldību un uzņēmējiem Skmēt pašvaldības līdzdalību investīciju piesaistei privātās ražošanas teritorijās Aģentūras lomas nostiprināšana Ziemeļlatgalē Infrastrukturā sakārtošana uzņēmējdarbības veicināšanai Daļa Ziemeļlatgales uzņēmumu - brīvajā ekonomiskajā zonā Latgalē Izmantot ģeogrāfisko novietojumu- robežu ar Krievijas Federāciju Jaunu noieta tirgus meklējumi Inovācijas uzņēmējdarbībā Sadarbība ar kaimiņu novada uzņēmējiem Jaunu kontaktu veidošana – kontaktbiržas Sadarbība ar augtskolām - jaunu produktu radīšana Sociālās uzņēmējdarbības attīstība</p>	<p>Investoru mazā interese Darbaspēka aizplūšana Banku piedāvājums nav piemērots biznesa uzsākšanai ES struktūrfondu programmu kavēšanās un to nosacījumi Valsts noteiktie attīstības centri, kas nav lauku teritorijas Valsts nodokļu politika Ekonomiskā un politiskā situācija pasaulē Energoresursu sadārdzināšanās Demogrāfiskā situācija Iedzīvotāju zemā pirktspēja Liels attālums līdz produkcijas realizācijas vietai Likumdošanas nesakārtotība Neprognozējami laika apstākļi lauksaimniecībā</p>

Attālināto darba vietu radīšana Tehnoloģiju izmantošana ražošanas procesā Konkurentu tirgus pārzināšana Radīt produktus ar pievienoto vērtību	
--	--

SVID analīze tūrisma nozarei Ziemeļlatgalē

Stiprās puses:	Vājās puses:
<p>Bagāts kultūrvēsturiskais un nemateriālais kultūras mantojums</p> <p>Aktīva mākslas un kultūras dzīve – dažāda mēroga kultūras pasākumi</p> <p>Pozitīva pieredze reģiona un republikas mēroga pasākumu rīkošanā kultūras un sporta jomā</p> <p>Ekoloģiski tīra vide</p> <p>Latgaliskuma saglabāšana – latgalisko tradīciju dzīvotspēja ikdienā un to popularizēšana caur latgaliskiem pasākumiem</p> <p>Izglītības iespēju potenciāls – pētniecības darbs un sasaiste ar uzņēmējdarbības vidi</p>	<p>Reģiona sasniedzamība no galvaspilsētas un ekonomiski aktīvajiem centriem attāluma un zemās ceļu kvalitātes dēļ</p> <p>Nepietiekošs sadarbības līmenis pašvaldību, privātā un nevalstiskā sektora starpā</p> <p>Iedzīvotājiem neuzņēmība attīstīt uzņēmējdarbību tūrisma nozarē</p> <p>Trūkst organizatoriskā un tirgvedības aspekta starp kultūras pasākumu organizētājiem un tūrisma nozari visā reģionā</p> <p>Nepietiekoša tūrisma infrastruktūra</p> <p>Cilvēkresursu nepietiekams profesionālais līmenis (t.sk. viesmīlības sektorā)</p> <p>Nepietiekoši attīstīta tūrisma pakalpojumu uzņēmējdarbība</p>
Iespējas:	Draudi:
<p>Aģentūras lomas nostiprināšana Ziemeļlatgalē tūrisma attīstībā</p> <p>Videi draudzīgu saimniekošana laukos, sasaistot to ar tūrismu</p> <p>Uz nemateriālo kultūras mantojumu balstīta kultūras tūrisma, radošā tūrisma attīstība</p> <p>Kultūras pasākumu tirgvedība – kultūras kā ekonomikas nozares attīstība</p> <p>Jaunu inovatīvu kultūras produktu veidošanas veicināšana</p> <p>Sadarbība ar tuvākajām Vidzemes reģiona pašvaldībām jaunu tūrisma produktu attīstībā</p> <p>Velo infrastruktūras izveidošana</p> <p>Mājražošanas attīstības iespēja un kulinārā tūrisma attīstība</p> <p>Apmeklētāju interese pabūt vietā, kas ir tik tuvu Krievijas Federācijai, vietā, kas ir Eiropas savienības ārējā robeža</p> <p>Pārrobežu sadarbības attīstīšana tūrisma jomā</p>	<p>Kvalificēta darbaspēka aizplūšana</p> <p>Izmaiņas iedzīvotāju un tūristu dzīvesveidā un maksātspējā</p> <p>Investoru mazā interese par darbību pierobežas reģionā</p> <p>Valsts noteiktie attīstības centri – pilsētas nevis lauku teritorijas</p> <p>Vīzu saņemšanas noteiktumi neveicina tūristu piesaisti no kaimiņvalsts – Krievijas Federācijas, Baltkrievijas</p> <p>Ģeopolitiskā situācija kaimiņvalstīs</p>

3. Aģentūras vidēja termiņa darbības stratēģija

Balvu novada pašvaldības aģentūras „Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs” **misija:** pilnveidot uzņēmējdarbības un tūrisma vidi, izveidojot stipru, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu uzņēmējdarbības un tūrisma pakalpojumu bāzi, kas rada jaunas darba vietas, ražo produktus un sniedz pakalpojumus.

Aģentūras attīstības vīzija ir ekonomiskās attīstības, pakalpojumu un pārrobežu sadarbības centra veidošana Ziemeļlatgalē, veicinot uzņēmējdarbības un tūrisma nozares inovatīvu attīstību.

Aģentūras darbības **ilgtermiņa mērķi** ir:

1. veicināt uzņēmējdarbības attīstību un jaunu uzņēmumu veidošanos Balvu novadā, radīt apstākļus inovatīvu pakalpojumu sniegšanai, preču un produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanai, tādējādi nodrošinot priekšnosacījumus kvalitatīvas biznesa vides attīstībai visā Ziemeļlatgalē.
2. attīstīt tūrisma pašvaldības administratīvajā teritorijā un Ziemeļlatgalē, īstenojot novada tūrisma politiku, koordinējot tūrisma pakalpojumu sniegšanu novada iedzīvotājiem un viesiem, tādā veidā veicinot Ziemeļlatgales kā vienota galamērķa konkurētspēju reģionālā un nacionālā līmenī, un veidojot kvalitatīvu, pievilcīgu un atpazīstamu tūrisma galamērķa zīmolu.

ES lauku attīstības prioritāte ir «Veicināt sociālo iekļaušanos, nabadzības mazināšanu un ekonomisko attīstību, sekmējot vietējo attīstību lauku apvidos» un līdz ar to arī Aģentūras funkcijas balstās uz vietējo attīstību lauku apvidos:

- veicinot mazu uzņēmumu izveidošanu un attīstīšanu, arī darbvieta radīšanu;
- sekmējot inovāciju, sadarbību un zināšanu bāzes izveidi lauku apvidos;
- veicinot lauksaimnieciskās darbības dažādošanu un piešķirot papildu vērtību lauksaimniecības produktiem;
- veicinot noietu vietējos tirgos un izmantojot īsas piegādes ķēdes.

Ziemeļlatgale ir reģions, kas bagāts ar tradicionālo lauku kultūrvidi, ar aktīvu un mūsdienīgu kultūras un sporta dzīvi, ar vietējiem cilvēkiem, kuri jūtas lepni par piederību šai vietai. Ziemeļlatgale ir stratēģiski nozīmīgs pierobežas reģions, kurā tūrisma attīstības potenciālu pastiprina iespēja attīstīties mājražošanai un seno prasmju un arodu padarīšanai par vietējo iedzīvotāju biznesa iespējām, tādā veidā piedāvājot autentisku un kvalitatīvu tūrisma produktu, kurš kļūst īpašs ar latgaliskās dzīvesziņas integrēšanu mūsdienu kontekstā.

Ziemeļlatgales tūrisma galamērķis ir tradicionālās lauku vides piedāvājums pilsētu iedzīvotājiem, kas saistīts ar bioloģisko saimniekošanu laukos, ar veselīgu pārtiku un tīru, sakoptu vidi, ar unikālā nemateriālā kultūras mantojuma iepazīšanas iespējām. Papildinoša galamērķa efekts un konkurētspējas palielināšanās nacionālā un starptautiskā mērogā tiek sasniegta:

- a) iesaistoties Latgales reģiona kopējās tūrisma attīstības aktivitātēs un mārketinga pasākumos, attīstot Latgali par vienotu tūrisma galamērķi;
- b) plānojot un īstenojot mērķtiecīgas aktivitātes un sadarbību ar Gulbenes un Alūksnes novadiem, par pamatu ņemto vēsturiskos faktus par seno Atzeles novadu, kurā ietilpa gan Alūksnes un Gulbenes novadi, gan Ziemeļlatgale;
- c) aktīvi iesaistoties tūrisma galamērķa „Pierobeža” attīstībā un mārketinga pasākumos kopā ar Ludzas, Kārsavas, Ciblas, Zilupes, Rēzeknes, Dagdas un Alūksnes novadiem.

Aģentūras vidējā termiņa stratēģijas **mērķi:**

1. veicināt uzņēmējdarbības vides attīstību Ziemeļlatgalē;
2. radīt jaunus, netradicionālus, konkurētspējīgus un kvalitatīvus piedāvājumus uzņēmējdarbībā un tūrismā;
3. iesaistīt, motivēt un izglīt vietējos iedzīvotājus uzņēmējdarbības un tūrisma jomās;
4. sekmēt sadarbību uzņēmējdarbības un tūrisma jomās Ziemeļlatgales reģionā;
5. aktīvi veikt mārketinga pasākumus produktu, pakalpojumu (t.sk. tūrisma pakalpojumu) popularizēšanai un Balvu novada atpazīstamībai;
6. sekmēt uzņēmēju kooperāciju un konkurētspēju Latvijas un ārzemju tirgos.

Sadarbības politika

Jāveido cieša sadarbība Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas pašvaldību, komersantu un sabiedrisko organizāciju vidū, lai

- piesaistītu apmeklētājus piedāvājot dažādus tūrisma produktus;
- liktu apmeklētājiem uzturēties ilgāk;
- ātri reaģētu uz izmaiņām pieprasījumā;
- efektīvāk izmantotu pieejamos finanšu resursus.

Aģentūrai ir būtiski iesaistīties uzņēmējdarbības un tūrisma nozaru organizācijās reģionālā un nacionālā līmenī, novada un uzņēmēju interešu pārstāvēšanai:

- Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
- Latvijas lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs"
- Latgales plānošanas reģions
- Latgales reģiona attīstības aģentūra
- Latgales reģiona tūrisma asociācija "Ezerzeme"
- Latvijas tūrisma informācijas organizāciju asociācija "LATTŪRINFO"
- Eiroreģions "Ezeru zeme"
- Eiroreģions "Pleskava – Livonija"
- Balvu rajona partnerība
- Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs

4. Aģentūras vidējā termiņa mērķi un rīcības to sasniegšanai

Aģentūra rīcības aktivitātes īsteno katrā gada piešķirtā budžeta līdzekļu ietvaros.

Nr.	Rīcība	Atbildīgais	Partneri	Izmaksas (EUR)	Īstenošanas laiks	Finansējuma avoti
Mērķis: 1. Veicināt uzņēmējdarbības vides attīstību Ziemeļlatgalē						
1.1.	Uzņēmējdarbības projektu ideju iniciēšana, apzināšana un projektu īstenošana	Aģentūra	Pašvaldība, uzņēmēji, biedrības	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	ES projekti
1.2.	Mājražotāju, amatnieku kooperācijas veicināšana, produkcijas noieta palielināšanai	Aģentūra	Uzņēmēji	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
1.3.	Vides radīšana, labiekārtošana, kur tiek realizēta vietējā produkcija (tirdzniecības vietas), jaunu realizācijas veidu īstenošana (vietējo uzņēmumu, mājražotāju, amatnieku produkcijas stends tirdzniecības centrā vai vietējos veikalos, vai veikals "Ziemeļlatgales labumi"), vieta Balvu pilsētā lauku labumu tirdziņu rīkošanai	Aģentūra	Uzņēmēji	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	ES projekti
1.4.	Atvērtās dienas Balvu pilsētas un novada, kā arī Ziemeļlatgales uzņēmumos	Aģentūra	Uzņēmēji	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
1.5.	Uzņēmumu iesaiste dalībai nozaru izstādēs, gadatirgos Latvijā un ārvalstīs	Aģentūra	Uzņēmēji	1000 (katru gadu)	2016-2018	Uzņēmēji, nozaru organizācijas, ES projekti
1.6.	Lauku labumu tirdziņu rīkošana	Aģentūra	Uzņēmēji	300 (katru gadu)	2016-2018	
1.7.	Aģentūras rīkoto pasākumu (tirdziņu, semināru, pieredzes apmaiņas pasākumu u.c.) apmeklētāju apmierinātības novērtēšana (anketēšana), atgriezeniskās saites uzturēšana	Aģentūra		Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	

1.8.	Kultūra kā ekonomikas nozare – konkurētspējīgu kultūras produktu veidošana, radošās uzņēmējdarbības attīstība	Aģentūra	Uzņēmēji, kultūras pasākumi rīkotāji	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	ES projekti
1.9.	Brīvās ekonomiskās zonas Ziemeļlatgalē ieviešanas idejas attīstība	Aģentūra	LRAA, LPR	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
1.10.	Sadarbība ar Balvu novada sadraudzības pašvaldībām (t.sk. Baltkrievijā, Krievijā, Skandināvijā un citviet Eiropā u.c.) uzņēmējdarbības un tūrisma jomās, kontaktu dibināšana un izvēršana	Aģentūra	Pašvaldība, partneri ārvalstīs	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	Aģentūra, uzņēmēju dalības maksas, ES projekti
1.11.	Sadarbība ar Pleskavas apgabala pašvaldībām uzņēmējdarbības un tūrisma nozaru kontaktu izvēršana un nozaru projektu īstenošanā (pārrobežu sadarbības programmas; Balvu novada dienas rīkošana Dokšicos (Baltkrievija), Opočkā (Krievija), Ziemeļlatgales biznesa dienas rīkošana Pleskavas apgabalā, Eiroreģiona “Pleskava-Livonija” partneritāti u.c.)	Aģentūra	Pašvaldība, partneri ārvalstīs, Eiroreģions “Pleskava-Livonija”	1500 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra, uzņēmēju dalības maksas, ES projekti
1.12.	Uzņēmējdarbībā izmantojamo telpu un teritoriju kataloga izveide investoru piesaistei	Aģentūra	Uzņēmēji	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016	
1.13.	Eksporta veicināšanas pasākumi (dalība tirdzniecības misijās, nozaru izstādēs u.c.)	Aģentūra	uzņēmēji, LUC, LIAA	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	Uzņēmēji, LUC, nozaru organizācijas, LIAA
1.14.	Aģentūras maksas pakalpojumu piedāvājuma uzņēmējiem pilnveidošana	Aģentūra		Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
1.15.	Industriālo zonu un klasteru veidošana	Aģentūra,	Pašvaldība, uzņēmēji	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	ES projekti
1.16.	Sadarbība ar latviešiem ārzemēs reemigrācijas plāna realizēšanā	Aģentūra	Pašvaldība, ārzemju latviešu kopienas	Atbilstoši izstrādātajai tāmei (ja plānos braucienu uz ārzemēm, citādi	2016-2018	Aģentūra, pašvaldība

				papildus finansējums nav nepieciešams)		
1.17.	Mazā biznesa diena Balvu novadā un Ziemeļlatgalē – uzņēmumu iesaiste, izglītošana, semināri katru gadu (novembra trešā sestdiena visā Latvijā)	Aģentūra	Uzņēmēji, biedrība "Latvijas Mazo un vidējo uzņēmumu forums"	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
1.19.	Rosināt sociālās uzņēmējdarbības idejas novadā	Aģentūra	Uzņēmēji, Balvu rajona partnerība, biedrības	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
Mērķis: 2. Radīt jaunus, netradicionālus, konkurētspējīgus un kvalitatīvus tūrisma piedāvājumus						
2.1.	Tematiskie jeb atvērte ciemi Ziemeļlatgalē kā tūrisma produkts	Aģentūra	Uzņēmēji	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	ES projekti
2.2.	Ziemeļlatgales nemateriālā kultūras mantojuma iesaiste tūrismā kā iespēja vietējiem cilvēkiem attīstīt mazo uzņēmējdarbību (atvērta amatnieku darbnīcas, folkloras kopas, mākslinieki, pasākumi, svētku svinēšana u.c.)	Aģentūra	Uzņēmēji	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
2.3.	Semināri un apmācības par lauku tūrismu – lauksaimniecības sasaiste ar tūrismu; mājražošanas attīstība (atvērta lauku saimniecības; mājražošanas uzņēmumi kā kulinārā tūrisma objekti)	Aģentūra	Uzņēmēji, LUC, Lauku ceļotājs	400 (katru gadu)	2016-2018	Semināru dalības maksas, ES projekti
2.4.	Tūrisma infrastruktūras pilnveidošana: norādes zīmes uz objektiem, velo maršutu zīmes, informācijas stendi pie kultūrvēsturiskajiem objektiem, stāvlaukumu aprīkošana (atkritumu urnas, soli, galdi, velo novietnes), elektroniskie tūrisma informācijas kioski, apmeklētāju skaitītāji, treileru parka izveidošana Balvos u.c.	Aģentūra	Pašvaldība, LRAA, LPR	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	ES projekti
2.5.	Dabas tūrisma objektu apzināšana un to	Aģentūra	Pašvaldība,	Atbilstoši izstrādātajai	2016-2018	ES projekti

	infrastruktūras pilnveidošana (pieeja publiskajiem ezeriem, upēm, publisko peldvietu infrastruktūras uzlabošana)		LRAA, LPR	tāmei		
2.6.	Jaunu tūrisma produktu ideju konkurss	Aģentūra		200 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra
2.7.	Esošo un potenciālo tūrisma objektu apsekošana	Aģentūra	Tūrisma pakalpojumu sniedzēji	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
2.8.	Maršrutu sagatavošana konkrētām mērķauditorijām un maršrutu karšu izdošana (Nogaršo Ziemeļlatgali; Brīvdienās ar bērniem; Unikālais Ziemeļlatgalē; Velo maršruti Ziemeļlatgalē; Balvu pilsētas pastaigu karte u.c.)	Aģentūra	Tūrisma pakalpojumu sniedzēji, pašvaldības	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	Aģentūra, ES projekti
2.9.	Bērzu kapu kapliņas renovācija un iesaiste kultūras tūrismā	Aģentūra	Pašvaldība	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	ES projekti
2.10.	Pasākumi tūrismā (aktīvās tūrisma sezonas atklāšana/noslēgums; pasākumi tūrisma objektos ziemas sezonā – piemēram, ceļotāju stāstu vakari, ziemas auto-foto orientēšanās u.c.)	Aģentūra	Tūrisma pakalpojumu sniedzēji, pašvaldības, Balvu Novada muzejs, Sporta centrs	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	ES projekti, pašvaldības, aģentūra

Mērķis: 3. Iesaistīt, motivēt un izglītēt vietējos iedzīvotājus uzņēmējdarbības un tūrisma jomās

3.1.	Semināri un apmācības par uzņēmējdarbības uzsākšanu, attīstīšanu	Aģentūra	LLKC, PVD, VID, Balvu raj.partnerība, LUC	500 (gadā)	2016-2018	Aģentūra, ES projekti, dalības maksas
3.2.	Individuālas konsultācijas biznesa idejas ģenerēšanai	Aģentūra	LLKC, VID, PVD, LUC	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
3.3.	Regulāri pieredzes apmaiņas braucieni un pasākumi	Aģentūra	LLKC,	Atbilstoši	2016-2018	Dalības maksas, ES

	mājrāzotājiem, būvniecības uzņēmumiem, kokapstrādes uzņēmumiem, lauksaimniekiem, biškopības saimniecībām u.c. nozaru komersantiem (vismaz 1x pusgadā)		uzņēmēji, nozaru organizācijas, LUC	izstrādātajai tāmei		projekti
3.4.	Profesionālās mācības, piesaistot sertificētus pasniedzējus (biznesa plāna izstrāde, e-mārketing, tradicionālais mārketing, inovācijas uzņēmumā, pārmaiņu vadība, gidu darbs, ekskursiju vadītāji u.c.)	Aģentūra	LLKC, nozaru organizācijas, izglītības iestādes, LUC	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	Dalības maksas, ES projekti
3.5.	Pasākumi, semināri uzņēmēju tālākizglītbai (svešvalodu apguve, projektu izstrāde, IT prasmju pilnveidošana u.c.)	Aģentūra	Izglītības iestādes, LUC, Biznesa inkubators	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	Dalības maksas, LIAA inkubatora programma
3.6.	Biznesa ideju konkurss, piešķirot finansējumu labākajām biznesa idejām	Aģentūra	Pašvaldība	6000 (katru gadu)	2016-2018	Pašvaldība
3.7.	Biznesa nometnes jauniešiem	Aģentūra	Izglītības iestādes, LUC	1000 (katru gadu)	2016-2018	Dalības maksas, ES projekti, aģentūra
3.8.	Biznesa inkubatora darbības attīstība (semināri un individuālās konsultācijas jaunajiem un topošajiem uzņēmējiem, apmācības jauniešiem)	Aģentūra	Biznesa inkubators, LIAA	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	LIAA (inkubatora programma)
3.9.	Programmas izstrāde sadarbībai ar izglītības iestādēm uzņēmējdarbības veicināšanai jauniešu vidū, Junior Achievement darbības aktivizēšana skolās	Aģentūra	Balvu profesionālā un vispārējā vidusskola un citas izglītības iestādes	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
3.10.	Mentoru piesaiste topošajiem un jaunajiem uzņēmējiem	Aģentūra	LUC, LIAA, uzņēmēji	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
3.11.	Karjeras dienas un Ēnu diena izglītības iestādēs	Aģentūra	Izglītības iestādes	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	

Mērķis: 4. Sekmēt sadarbību uzņēmējdarbības un tūrisma jomās Ziemeļlatgales reģionā						
4.1.	Uzņēmēju savstarpējās sadarbības veicināšana – kopīgu neformālu pasākumu iniciēšana, “Uzņēmēju brokastis”, pieredzes apmaiņas pasākumi	Aģentūra	Uzņēmēji	900 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra, dalības maksas
4.2.	Sadarbībā ar jauniešu centriem Ziemeļlatgalē – video rullīšu veidošana par uzņēmējiem un tūrisma piedāvājumu reģionā	Aģentūra	Jauniešu centri, uzņēmēji	200 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra
4.3.	Kopīgi uzņēmējdarbības projekti ar konsultatīvās padomes izveidoto uzņēmēju biedrību	Aģentūra	Uzņēmēji	120 (gadā – biedru maksa biedrībā)	2016-2018	Aģentūra
4.4.	Ziemeļlatgales tūrisma kartes izdošana	Aģentūra,	Pašvaldības, tūrisma pakalpojumu sniedzēji	1200 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra, pašvaldības, ES projekti
4.5.	Ziemeļlatgales kā tūrisma galamērķa zīmola izveide	Aģentūra	Pašvaldības, tūrisma pakalpojumu sniedzēji	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2017-2018	Aģentūra, pašvaldības, ES projekti
4.6.	Ziemeļlatgales uzņēmēju dienas rīkošana	Aģentūra	Pašvaldības, uzņēmēji, LLKC	2500 (katru gadu) + sponsoru finansējums	2016-2018	Aģentūra, sponsori
4.7.	Ziemeļlatgales uzņēmēju balles organizēšana	Aģentūra	Ziemeļlatgales pašvaldības, uzņēmēji	3500 (katru gadu)	2016-2018	Pašvaldības, sponsori
4.8.	Tūrisma galamērķa <i>Pierobeža</i> attīstība sadarbībā ar Alūksnes, Viļakas, Baltinavas, Rugāju, Kārsavas, Ludzas, Ciblas, Zilupes, Rēzeknes un Dagdas novadiem	Aģentūra	Pašvaldības, tūrisma pakalpojumu sniedzēji	300 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra, ES projekti
4.9.	Balvu, Viļakas, Rugāju, Baltinavas novadu pašvaldību uzņēmējdarbības un tūrisma speciālistu	Aģentūra	Pašvaldības	180 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra, pašvaldības

	tikšanās (vismaz 4 x gadā) pieredzes apmaiņai un sadarbības ideju iniciēšanai un īstenošanai					
4.10.	Sadarbības līgums starp Ziemeļlatgales pašvaldībām tūrisma attīstības veicināšanai reģionā (Balvi, Baltinava, Viļaka, Rugāji, Kārsava)	Aģentūra	Pašvaldības	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016	
Mērķis: 5. Aktīvi veikt mārketinga pasākumus						
5.1.	Novada tūrisma brošūru, tūrisma karšu izdošana	Aģentūra	tūrisma pakalpojumu sniedzēji	900 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra
5.2.	Novada tēla brošūras izdošana	Aģentūra		700 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra, ES projekti
5.3.	Novada suvenīru tirdzniecība, priekšroku dodot vietējo uzņēmēju izstrādājumiem	Aģentūra	Uzņēmēji	400 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra
5.4.	“Ražots Balvos” zīmola attīstība	Aģentūra	Uzņēmēji	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	Aģentūra
5.5.	Dalība uzņēmējdarbības un tūrisma izstādēs un gadatirgos	Aģentūra	Uzņēmēji	5000 (katru gadu)	2016-2018	Aģentūra, uzņēmēji, pašvaldība
5.6.	Aģentūras mājaslapas www.zlbc.lv pilnveidošana atbilstoši nozares tendencēm	Aģentūra		Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
5.7.	Tūrisma portāla www.turisms.balvi.lv pilnveidošana atbilstoši nozares tendencēm	Aģentūra		Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
5.8.	Sociālā mārketinga izmantošana tūrisma iespēju un kultūras, sporta u.c. pasākumu reklamēšanai	Aģentūra		Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	
5.9.	Aģentūras vizuālās identitātes izstrāde	Aģentūra		500	2016-2016	Aģentūra
5.10.	Aktīvs darbs ar masu medijiem, pozitīva Balvu novada un Ziemeļlatgales tēla veidošanai tūrisma un uzņēmējdarbības jomās	Aģentūra		Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	

5.11.	Informatīvo braucienu masu mēdiju un tūrisma aģentūru pārstāvjiem (gan Latvijas, gan ārvalstu) rīkošana – pastāvīgi un sadarbībā ar Latgales reģiona attīstības aģentūru, Latgales reģiona tūrisma asociāciju	Aģentūra	Uzņēmēji, nozaru organizācijas, LPR, LRAA, LTRA, TAVA	500	2016-2018	ES projekti, LPR, LRAA, TAVA, uzņēmēji
5.12.	<i>100 gadi Latvijai – 100 uzņēmumi un tūrisma objekti Ziemeļlatgalē</i> (maršrutā apkopoti 100 izcilākie uzņēmumi, apskates vietas u.c. (atbilstoši izstrādātajiem kritērijiem))	Aģentūra	Ziemeļlatgales pašvaldības, uzņēmēji, tūrisma pakalpojumu sniedzēji	Atbilstoši izstrādātajai tāmei	2016-2018	Aģentūra, pašvaldības, uzņēmēji
5.13.	Veicināt un popularizēt uzņēmēju sociālo atbildību	Aģentūra	Uzņēmēji	Papildus finansējums nav nepieciešams	2016-2018	

Aģentūras plānotie darbības rezultatīvie rādītāji

Vidējā termiņa mērķis	Sasniedzamie rezultāti un rādītāji
Veicināt uzņēmējdarbības vides attīstību Ziemeļlatgalē	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pieaugošs jaunu uzņēmumu skaits Balvu novadā. 2. Pieaugošs jaunu darba vietu skaits. 3. Līdz 2018. gadam īstenoti ne mazāk kā 5 ES finansēti uzņēmējdarbības projekti. 4. Līdz 2018. gada piesaistīti 1-3 investori. 5. Pieaugošs apmeklētāju skaits Ziemeļlatgales tūrisma objektos – līdz 35 000 2018. gadā. 6. Līdz 2018. gadam Balvos izveidota kvalitatīva, atpazīstama vieta lauku labumu tirdziņu norisei
Radīt jaunus, netradicionālus, konkurētspējīgus un kvalitatīvus piedāvājumus uzņēmējdarbībā un tūrismā	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pieaugošs mājražotāju skaits – ik gadu 1-3 reģistrēti mājražotāji 2. Ik gadu izstrādāti 2-3 jauni tūrisma maršruti Ziemeļlatgalē. 3. Pieaugošs tūrisma pakalpojumu sniedzēju skaits – ik gadu 2-3 jauni piedāvājumi.
Izglītot vietējos iedzīvotājus uzņēmējdarbības un tūrisma jomās;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Katru gadu noorganizēti ne mazāk kā 4 semināri par uzņēmējdarbības uzsākšanu un attīstību. 2. Katru gadu noorganizēti ne mazāk kā 6 semināri par uzņēmējdarbības t.sk. tūrisma aktualitātēm
Sekmēt sadarbību uzņēmējdarbības un tūrisma jomās Ziemeļlatgales reģionā;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Katru gadu notiek vismaz 4 tikšanās ar Ziemeļlatgales novadu uzņēmējdarbības un tūrisma speciālistiem. 2. Katru gadu tiek rīkota Ziemeļlatgales uzņēmēju diena. 3. Izdota Ziemeļlatgales kā vienota tūrisma galamērķa karte. 4. Līdz 2018. gadam izstrādāts un aprīkots vismaz 1 kopīgs velo maršruts Ziemeļlatgalē.
Aktīvi veikt mārketinga pasākumus produktu, pakalpojumu (t.sk. tūrisma pakalpojumu) popularizēšanai un Balvu novada atpazīstamībai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulāra (ne mazāk 1 x mēnesi) publicitāte vietējos masu medijos (Balvu novada ziņas, Vaduguns, Latgales radio un TV u.c.) par aktualitātēm, notikumiem uzņēmējdarbības un tūrisma jomā Balvu novadā un Ziemeļlatgalē. 2. Katru gadu tiek izdots Balvu novada tūrisma

	<p>informatīvais materiāls (brošūra, karte)</p> <p>3. Katru gadu Aģentūra un uzņēmēji piedalās vismaz 3 nozaru izstādēs, gadatirgos Latvijā un ārpus tās, popularizējot novadu un Ziemeļlatgali.</p> <p>4. Balvu novadā ražotu suvenīru piedāvājums iedzīvotājiem un viesiem.</p> <p>5. Aģentūra savā mājaslapā zlbc.lv reizi trīs mēnešos publicē “Veiksmes stāstus” par vietējiem uzņēmējiem.</p> <p>6. Valsts mērogā atpazīstams zīmols “Ražots Balvos”</p> <p>7. Izdota brošūra par labākajiem tūrisma objektiem un uzņēmējiem, veltīta Latvijas simtgadei</p> <p>8. Izveidoti video rullīši par Ziemeļlatgales uzņēmumiem un tūrisma objektiem.</p>
<p>Sekmēt uzņēmēju kooperāciju un konkurētspēju Latvijas un ārzemju tirgos.</p>	<p>1. Līdz 2018. gadam Ziemeļlatgales mājražotāji, amatnieki, zemnieki izveidojuši kooperatīvu.</p> <p>2. Iedzīvotājiem ir iespēja iegādāties vietējos ražojumus stendos vai veikalā “Ziemeļlatgales labumi”.</p>

Stratēģijas uzraudzība

Aģentūras vidējā termiņa darbības stratēģijas uzraudzības mērķis ir nodrošināt stratēģijas sekmīgu ieviešanu, kā arī nodrošināt apstākļus pamatotu izmaiņu un pilnveidojumu izdarīšanai stratēģijas īstenošanas laikā.

Aģentūras veiktās darbības un noteikto uzdevumu izpildes rādītāju kontroli veic Balvu novada Dome. Par Aģentūras darbības uzraudzību atbildīgā amatpersona ir Balvu novada pašvaldības izpilddirektors.

1. PIELIKUMS**BALVU NOVADA UZŅĒMUMI AR LIELĀKO APGROZĪJUMU PA NOZARĒM
2014. GADS***

Nozare	Nosaukums	Apgrozījums EUR	Darbinieki
Lauksaimniecība	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LIEPAS Z"	1210391	28
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LAZDAS"	587707	25
	Briežuciema pagasta zemnieku saimniecība "PĪLĀDŽI"	250113	11
	Balvu rajona Tilžas pagasta zemnieku saimniecība "DOBURŪČI"	147039	4
	Balvu rajona Tilžas pagasta zemnieku saimniecība "ĀBELĪTES 2002"	138949	2
Mežizstrāde/ kokapstrāde	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "TAKO SD"	1826042	27
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BOVIS"	946559	30
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "PRIME-MOVER"	737930	24
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ALDRAI"	707935	10
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "DAMPADRUVAS BUKI"	701260	7
Mežkopība	Tilžas pagasta zemnieku saimniecība "PAUGURI"	250768	12
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Raibra"	114529	3
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BALVU MEŽIERĪCĪBAS UN KONSULTĀCIJU CENTRS"	94363	5
	Balvu rajona Bērzpils pagasta zemnieku saimniecība "KALNĀJI"	74489	1
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Žogmales"	66735	1
Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Dienvidu Celtnieks"	364896	2
	SIA "KALNA NAMI"	250150	14
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Veskor"	198149	6
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AMATI"	146571	4
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Kadiķi KGB"	96034	9
Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SENDA Dz"	1409657	55
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "BERMUDI"	958905	24
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Tik-Tak 1"	606742	18
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "LEKOS"	388093	4
	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "HESTIJA"	310953	10

* LURSOFT dati

2. PIELIKUMS TŪRISMA OBJEKTI BALVU NOVADĀ

Objekta nosaukums	Adrese	Kontaktinformācija	Piedāvājums
Aktīvā atpūta			
Balvu peldbaseins	Dārza iela 2, Balvi GPS: 57.1324536, 27.2759819	+371 26656086, baseins@balvi.lv ,	„Balvu peldbaseins” piedāvā – lielo baseinu (25x10m, 4 celiņi), hidromasāžas baseinu bērniem, SPA hidromasāžas baseinu pieaugušajiem, peldēšanas apmācību, ūdens aerobiku, kaskādi, sāls istabu, trenāžieru zāli, saunu, masāžu. Te atrodas arī kafejnīca „Zilā pārle”.
Zirgu sēta „Kapulejas”	„Kapulejas”, Rutkova, Tilžas pagasts GPS: 56.9003189, 27.3493876	+371 28738007	Saimniecībā piedāvā doties izjādes ar zirgiem, vizināšanos pajūgā vai kamanās. Šeit rīko arī zirgu pajūgu sacensības. Reitterapijas pakalpojumi. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Zirgu sēta „Volāni”	„Volāni”, Golvari, Bērzpils pagasts GPS: 56.8639282, 27.2282725	+37126556076	Saimniece Agrita Prole viesiem piedāvā apskatīties ponijus un zirgus, tai skaitā pieradinātu savvaļas zirgu. Te ir iespēja bērniem doties izjādē ar poniju vai vizināties pajūgā, bet pieaugušajiem- ar zirgu vai vizināties pajūgā. Jūsu rīkotajos pasākumos tiek piedāvāta vizināšanās ar poniju bērniem. Saimniecībā labprāt uzņem interesentus, kuri vēlas apgūt jāšanas vai pajūgu braukšanas prasmes. “Volānos” varēsiet apskatīt arī trušus, vistas un citus mājdzīvniekus. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Atpūtas vieta „Azote”	Druvenieki, Kubulu pagasts GPS: 57.1484866, 27.2206407	+371 26162614	Aktīvas atpūtas vieta ar volejbola laukumu, peldvietu un amfiteātri ar skatuvi. Ziedu labirints un pirts pakalpojumu (līdz 15 personām). Piemērota vieta brīvdabas pasākumu un atpūtas organizēšanai.
Katamarānu noma Balvu ezerā	Balvi	+371 26353933	Katamarānu noma Balvu ezerā
Viesu māja „Paradīzes”	“Paradīzes”, Brūklāji, Bērzkalnes pagasts, GPS 57.0804248, 27.3830531	+371 22009975, +371 29423688 normundstecitaly@inbox.lv www.paradizes.lv	Aktīvai atpūtai dabā – makšķerēšana dīķos, šautuve un sporta laukumi. Bērniem – rotaļu laukums, batuts.
Amatniecība			
Briežuciema Aušanas darbnīca	“Dīķmalas”, Briežuciems, Briežuciema pagasts GPS: 56.9628420, 27.5932873	26326995, mezalezita@inbox.lv	Aušanas darbnīcā ir iespēja katram noaust pašam savu krāšņu lupatu deķīti īstās stellēs. Te tiksiet iepazīstināti ar aušanas aprīkojumu, aušanas tehniku un materiāliem, kā arī varēsiet iemēģināt roku skiču zimēšanā un apskatīt vietējo audēju darbus. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Bērzpils Audēju darbnīca	Bērzpils, Bērzpils pagasts GPS: 56.8490490, 27.0855119	+371 27872031, annakrivisa@inbox.lv	Audēju darbu apskate, kā arī iespēja katram apmeklētājam piesēsties pie stellēm, lai ievingrinātu rokas un kājas šai nebūt ne vieglajā amata prasmē. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Jolantas un Valda Dundenieku keramikas darbnīca	Saksmale, Bērzpils pagasts GPS 56.8169344, 27.0886392	+371 29173889	Podnieku darbnīcā piedāvā noskatīties filmu par to, kā māla pika pārtop keramikas traukā. Darbnīcā ir iespēja pašiem iemēģināt roku māla

			trauka radīšanā. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Seno amatu darbnīca	Lāča dārzs, Brīvības iela 52, Balvi GPS: 57.1304396, 27.2573725	+371 29376933 , meistarseriks@inbox.lv	Darbnīcas saimnieks ir kokamatnieks Ēriks Kanaviņš, kurš gatavojis latgaliešu sētas maketu Balvu Novada muzejam, restaurējis vairākus krustus un krucifiksus. 2007.gadā izkaltas un Lāča dārzā izvietotas četras lāču skulptūras. „Seno amatu darbnīcā” var pamēģināt virpot uz vecās virpas, zāgēt, kalt, izliet laimi, kā arī seno laiku „bada pannā” uz malkas plīts cept vafeles. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka! Šeit ir pieejama informācija par apkaimes amatniekiem.
Gleznotājas Edītes Madernieces darbnīca	„Ābeļziedi”, Osudari, Bērzpils pagasts GPS: 56.8351613, 27.1344013	+371 26145405	Gleznu apskate Latgales lauku sētā – darbnīcā, izbaudot lauku klusumu un mieru. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
„Tilžas Rūķīši”	Brīvības 16a, Tilža, Balvu novads, GPS: 56.9025131, 27.3672473	+371 26375017	Tilžas rokdarbnieces ikvienam interesentam ierādīs visdažādāko rokdarbu prasmes (adīšana, tamobrēšana, knipelēšana, aušana u.c.). Šeit ir iespēja arī iegādāties vietējo rokdarbnieču darinājumus.
"ZELTA DIEGI" Rokdarbu bodīte	Partizānu iela 14, 2. stāvs GPS: 57.1311117, 27.2632385	+371 29205100 zeltadiegi@inbox.lv	Šujam, adām, tmborējam, izšujam, apgleznojam stikla izstrādājumus un darinām citus rokdarbus pēc individuāla pasūtījuma. Vairāk informācijas www.draugiem.lv/zeltadiegi/ , www.meistardarbs.lv/veikals/16788736
Alus darītājs Jānis Kašs	“Dzintari”, Grūšleiva, Briežuciema pagasts, , GPS: 56.9600607, 27.5863561	+371 28771358	Viesojoties pie alus darītāja, varēsiet gan iepazīties ar latgaļu alus darīšanas procesu, gan arī nodegustēt to. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Alus darītājs Dainis Rakstiņš	Stacijas iela 4, Bērzpilī. Bērzpils pagasts GPS: 56.8542165, 27.0855603	+371 26452844	Apmeklējot alus darītājs Dainis Rakstiņa sētu, Jūs tiksiet iepazīstinās ar īsta Latgales alus darīšanas procesu un tradīcijām pēc sentēvu metodēm. Būs iespēja nodegustēt saimnieka brūvējumu. D.Rakstiņš ar alus darīšanu nodarbojas jau vairāku gadu garumā un viņa pašbrūvētais alus aizceļo uz dažādām tuvām un tālākām vietām Latgalē, piedaloties novadu svētkos un tirdziņos. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!

Lauku labumi

„Bilgas” Lauku sēta	„Bilgas”, Briežuciema pagasts GPS: 56.9966305, 27.5949986	+371 28636145, mezalezita@inbox.lv	„Bilgu” saimnieki piedāvā apskatīt un atpūsties atpūtas namiņā, kur redzēsiet saimnieka medību trofejas, senus darbarīkus, varēsiet iepazīties ar smaržīgām zāļu tējām un tās arī nobaudīt, kā arī atgūt spēkus tradicionālajā lauku pirtī. Te arī atpūtas vieta ar dārza kamīnu brīvā dabā. Lauku mājā saimnieki piedāvā nakšņošanu, kā arī telšu vietas. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Lauku sēta „Kronīši”	„Kronīši”, Briežuciema pagasts GPS: 56.9843418, 27.6368928	+371 26133911, +371 26317773 Vijajerm@inbox.lv	Pēc senajām maizes krāšņu mūrniecības tradīcijām nesen mūrētājā maizes krāsnī saimnieki piedāvā izcept garšīgu baltmaizi. Redzēsiet maizes cepšanas procesu no iejaves iejaukšanas līdz gatavam kukulītim, paši

			varēsiet iemēģināt roku maizes tapšanas procesā un pēc tam arī silto klaipiņu nogaršot. Tiks piedāvāts arī maizīti nopirkt līdzī ņemšanai. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Bišu saimniecība „Silaunieki”	Meža iela 1, Tilža, Tilžas pagasts GPS: 56.8977281, 27.3731567	+371 26545870	"Silauniekos" nodarbojas ar biškopību un apmeklētājiem šeit piedāvā iepazīties ar bišu dzīvi un biškopības produktu ieguvu(medu, ziedputekšņus, bišu maizi), kā arī piedalīties sveču liešanā un iegādāties produkciju. Biškopis Jānis Silaunieks sniegs Jums arī noderīgus padomus, kā biškopības produktus izmantoto veselības uzlabošanai. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
„Svīres” Viesu māja	Vaņķi, Balvu pagasts GPS: 57.0993660, 27.2923346	+371 29453349	Pilnvērtīga atpūta lauku klusumā! Makšķerēšana un zivju žāvēšana viesu mājā „Svīres” – iespēja pašiem noķert zivis kādā no 5 dīķiem un saimnieki Jums pagatavos karsti kūpinātas foreles, žāvētas karpas vai uz ugunsкура uzvārīs zivju zupu. www.svires1.lv
Lilijas un akmeņu dārzi saimniecībā „Ezerlīči”	„Ezerlīči”, Dievžekari, Tilžas pagasts GPS 56.9168758, 27.4147111	+371 26363508	Skaidrītes un Ērika Kašu dārzā zied ne tikai neskaitāmas lilijas, peonijas un dienziendes, bet arī ir izvietoti visdažādākie laukakmeņi, katrs ar savu nostāstu. Saimniecībā nodarbojas arī ar biškopību. Produkciju var iegādāties. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
„Paradīzes” Viesu māja	Brūklāji, Bērzkalnes pagasts, Balvu novads GPS 57.0804248, 27.3830531	+371 22009975, +371 29423688 www.paradizes.lv	Aicinām izbaudīt lauku paradīzi! Nakšņošana līdz 40 personām. Pirts, svinību telpa, atpūta brīvā dabā – peldvieta dīķos, makšķerēšana, šautuve. Saimnieki piedāvā nobaudīt žāvētas zivis vai zivju zupu. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Lauku labumu tirdziņš	Balvi	+371 26461435, biznesacentrs@balvi.lv	Katra mēneša otrajā sestdienā Balvos norisinās lauku labumu tirdziņš – iespēja ikvienam iegādāties produkciju no vietējiem amatniekiem, mājražotājiem un zemniekiem. Vasaras sezonā tirdziņa norises vieta ir laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centrs.
SIA “BišuJānis”	"Madaras 1", Verpuļeva, Balvu pagasts, GPS: 57.1253143, 27.3069740	+371 26565062, info@bisujanis.lv, www.bisujanis.lv	Biškopības uzņēmumus ražo medu, nodarbojas ar bišu māšu selekciju, kā arī sniedz pakalpojumus biškopībā. Apmeklētājiem piedāvā iepazīties ar bišu dzīvi un iegādāties biškopības produkciju. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Kultūras tūrisms			
Balvu muižas apbūve, parks un Lāča dārzs	Brīvības iela 47, Balvi, GPS: 57.1320873, 27.2576165	+371 64521430, +371 28352770 muzejs@balvi.lv	Muižas pils celta 18.gs.beigās, vairāk kārt atjaunota, pielāgojot to skolas vajadzībām – šobrīd tajā atrodas Balvu Tālākizglītības un cilvēkresursu attīstības centrs. Muižas zālē ir viena no labākajām akustikām Latvijā. Lāča dārzs – kādreizējais muižas augļu dārzs, ko ieskauj lazdu aleja. Dārza vidū – dīķis ar saliņu. Šobrīd te izveidots savdabīgs akmeņu dārzs ar 23 kompozīcijām, ko veido 49 akmeņi.
Balvu Novada muzejs	Brīvības iela 46, Balvi, 57.1308070, 27.2567270	+371 64521430, +371 28352770,	2010. gadā Balvu Novada muzejs pārcēlās uz jaunu māju- rekonstruēto muižas klēti. Vēstures elpa mijas ar jaunām vēsmām – līdzās pastāv

		muzejs@balvi.lv www.muzejs.balvi.lv	<p>muižas ļaužu būvētās pagraba velves un izstāžu zāles ar jumta logiem; senatnīgas klēts durvis, kas darinātas no 200 gadus veca koka un vietējo meistarū gatavotas mēbeles; izstādes, kas stāsta par novada kultūrvēsturi, un jauno mākslinieku skatījums uz dzīvi. Muzejs dibināts 1989. gadā un tā krājumā ir vairāk kā 23 tūkstoši vienību. Balvu novada muzeju var apmeklēt ikviens – ziedojot muzeja tālākai attīstībai tik, cik katram iespējams. Muzejs piedāvā muzejpedagoģiskās programmas un ekskursijas pa muižu un pilsētu (pieteikt iepriekš!). Muzeja apmeklējums pieejams cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Piecās muzeja ekspozīciju zālēs mūsdienīgos izteiksmes veidos tiek atspoguļota tradicionālā mūzika, folklorā, paražas, psalmi, Maija dziedājumi, cilvēku prasmes un citas Ziemeļlatgales vērtības. Muzeja interjera elementi (autentiski priekšmeti, eksponāti) ekspozīcijā kombinēti ar moderniem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem un tehnoloģijām - video projekcijām, novatorisku grafisko dizainu un skārienjūtīgo ekrānu programmām.</p> <p>Izstāžu apmeklējumu laiks: Otrdiena – Piektdiena 10-17, Sestd. 11-16, Svētd., pirmsl. - slēgts Iepriekš vienojoties, apmeklējums iespējams arī citā laikā.</p>
Balvu Valsts ģimnāzijas muzejs	Dārza iela 2, Balvi, GPS: 57.1326641, 27.2772734	+371 28736122,	Ekspozīcijas ietver informāciju par skolas dzīvi, skolotājiem un absolventiem, kā arī par Balvu skolu un pilsētas vēsturi. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Balvu Romas katoļu baznīca	Baznīcas iela 3, Balvi GPS: 57.1337208, 27.2718618	+371 64521375, 64521430 (muzejs)	Balvu ezera krastā ap 1765. gadu Viļakas stāraista sieva Konstāncija Hilzena dibināja pusmuižu un vēlāk uzcēla arī katoļu baznīcu – 1782. gadā. Balvu baznīcu 1797. gadā Vissvētās Trīsvienības godam konsekrēja bīskaps Jānis Benislavskis. Baznīca ievērojama ar īpatnējo arhitektonisko veidolu, jo sākotnēji tā tika celta pēc pareizticīgo baznīcas parauga: ar kupolu virs baznīcas vidusdaļas. Vēlāk baznīcas priekšā uzcēla divus torņus. Liels baznīcas restaurācijas darbs veikts no 2002. Līdz 2005. gadam, kad no jauna uzbūvēta 9x9 metrus liela piebūve palīgtelpām, izveidotas jaunas kāpnes un bruģakmeņa celiņi, kā arī iekopts baznīcas dārzs. Baznīcā tika restaurēts vecais galvenais altāris un no jauna uzbūvēts priekšējais altāris. Baznīca ir Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Balvu pilsētā.
Balvu Ev. Luteriskā baznīca	Bērpils iela 17, Balvi, GPS: 57.1282173, 27.2674584	+371 29638005, 26311959 www.balvubaznica.lv	Balvu evaņģēliski luteriskās draudzes pirmsākumi meklējami 19. gadsimta beigās, kad vidzemnieki par parādiem zaudēja zemi un devās uz Latgali. Ienākušajiem luterāņiem nebija, kur piekopt savas garīgās vajadzības. Dievnamu uzcēla 1915. g. Baznīca ir 13,94 m gara un 25,4 m plata ar 500 sēdvietām. 1925. gadā iesvētīja baznīcas zvanu, 1934. gadā - Herberta Kolbes firmā būvētās industriālās ērģeles. Torņa zvans, kurš sver 530 kg,

			izgatavots Vācijā.
Bērzu Romas katoļu baznīca	Bērzi, Bērzpils pag., GPS: 56.8303756, 27.0688737	+371 64544405	Baznīca uzcelta 1851.gadā. Tā ir celtne romāņu stilā ar masīviem mūriem un diviem torņiem, kuros ir trīs zvani. Apkārt baznīcai ir dārzs, ko ieslēdz žogs ar augsta akmens mūra pamatu.
Piemineklis Latgales partizānu pulka kritušajiem karavīriem	Brīvības un Partizānu ielu krustojums, Balvi, GPS: 57.1327038, 27.2632914	+371 64521430	Pirmo reizi pieminekli atklāja 1938. gada 14. augustā, piedaloties ģenerālim Jānim Balodim. Iesvētīja armijas mācītājs P. Apkalns, asistējot mācītājiem Grivānam un Knapem. Pieminekļa autors ir mākslinieks Kārlis Jansons. 1940. gadā komunisti pieminekli iznīcināja, bet partizāna tēlu paglabāja Balvu milicijas pagalmā. Vācu laikā pieminekli atjaunoja, bet 1944. gadā vasarā, atgriežoties Sarkanajai armijai, pieminekli nogāza otrreiz, aizveda un iznīcināja. Latvijai atgūstot valstisko neatkarību, balvenieši vāca ziedojumus Latgales partizānu pieminekļa atjaunošanai. 1993. gada 11. novembrī Balvos atklāja mākslinieka Kārļa Jansona dēla Andreja Jansona atjaunoto pieminekli.
Piemineklis Abrenes apriņķa komunistiskā genocīda upuru piemiņai	Bērzpils un Brīvības ielu stūris, Balvi GPS: 57.1319076, 27.2686599		Pieminekli Balvu pilsētas centrā atklāja 2006.gada 23.augustā. Tēlnieka Matiasa Jansona Latvijas kontūru formā veidotais akmens simbolizē sāpju ceļa sašķelto zemi. Otrais simboliskais šķēlums simbolizē no Latvijas atšķelto Abreni un sešus pagastus. Uz pieminekļa plāksnes rakstīts „Vienīgais svētums uz zemes – dzīvība”. Piemineklis veltīts Abrenes apriņķa izsūtītajiem, kas deportēti gan lielajās deportācijās, gan arestēti, iznīcināti, cietuši citos padomju režīma laikos.
Piemineklis Lielā Tēvijas kara partizāniem	Pilsētas skvērs, Balvi GPS 57.1310623, 27.2645354		Piemineklis uzstādīts 1979. gadā.
Brāļu kapu memoriāls	Bērzpils un Raiņa ielu krustojums, Balvi GPS 57.1265869, 27.2665543		Piemineklis uzstādīts 1979. gadā.
Sakrālās kultūras centrs	Baznīcas iela 7, Balvi, GPS 57.1329155, 27.2713774	+371 64521375	Centrs atklāts un iesvētīts 2008. gadā.
Tilžas Romas katoļu baznīca	Raiņa 21, Tilža GPS: 56.9001507, 27.3633371	+371 64563904, +371 26545870	Baznīca celta no 1921.- 1922. gadam. Baznīcai ir divi smaili koka torņi. Tā ir viena no lielākajām koka baznīcām Latvijā. 1935.gadā baznīca ieguva savu lielo zvanu, kuru izgatavoja Liepājā, bet 1940.gadā baznīcai tika iegādātas ērģeles.
Tilžas Ev. Luteriskā baznīca	Mežarijas, Tilža, Balvu novads GPS: 56.9093297, 27.3761594	+371 26545870	1926.gada oktobrī prāvests K.Irbe iesvētīja jaunās baznīcas pamatakmeni. Tajā pašā rudenī visai baznīcai iemūrēja pamatu. Baznīcu iesvētīja arhibīskaps Teodors Grīnbergs 1930.gada oktobrī.
Tilžas pareizticīgo baznīca	Kalnu iela 8, Tilža, Balvu novads 56.9075828, 27.3696094	+371 26545870	Tilžas pareizticīgo baznīca uzcelta 1895.gadā, iesvētīta – 1896.gadā. Sākumā tā bijusi baznīcas skolas ēka, bet tā kā šajā apvidū bijis daudz pareizticīgo, tad ar Tēva Pjotra Lapina iniciatīvu par Sinodes līdzekļiem tika piebūvēta baznīca. Tā ir 10 m gara, 8 m plata un 3 m

			augsta.
Tilžas kultūrvēstures izpētes un tūrisma centrs	Brīvības iela 5, Tilža, GPS: 56.8993241, 27.3701628	+371 26545870	Tilžas pagastā Kultūras nama telpās darbojas kultūrizpētes centrs-muzejs, kur var iepazīties ar ievērojamākajām Tilžas, Vectilžas, Krišjāņu un Bērzpils novada personībām, vēsturiskajiem notikumiem, amatniekiem. Muzejs dibināts 1967.gadā. Šeit Jums noorganizēs ekskursiju pa apkārtnes nozīmīgākajām un interesantākajām vietām (iepriekš pieteikties!) darba laiks: darbdienās 9-17, pārējā laikā – iepriekš vienojoties.
Dabas objekti			
Dižozols	Brīvības iela 48 (pie bērnu dārza), Balvi GPS: 57.1312479, 27.2594768		Dižozols, kas aug Lāča dārza lazdu alejas sākumā, pats pieredzējis muižas laikus, tāpēc uzmanīgs klausītājs vienatnē un klusumā, pieglaužoties pie tā rētainā stumbra, noteikti sadzirdēs kādu stāstu par muižas ļaudīm, gudro lāci vai pilī mītošo Balto dāmu, bet noguris ceļotājs – smelsies simtgadu spēku tālākajām gaitām.
Krišjāņu Staburags	Krišjāņi, Krišjāņu pagasts GPS: 56.8043425, 27.2912947		Latvijas Valsts mežu labiekārtota atpūtas vieta pie Tilžas upes – lapene, ugunsкура vieta ar galdiem un soliēm, telšu vietas.
Atpūta pie ūdens			
Plosts „Vilnītis”	Balvi, Pilsētas parks GPS: 57.1337559, 27.2584410	+371 29376933, meistarseriks@inbox.lv	Balvu pilsētā viesus un iedzīvotājus priecē iespēja baudīt pilsētas skaistumu vizinoties ar plostu „Vilnītis” pa Balvu ezeru. Meistara Ērika Kanaviņa pašdarinātais plosts var uzņemt uz sava klāja līdz 15 personām. Brauciens iepriekš jāpiesaka!
Balvu muižas parks	Partizānu iela 2, Balvi, GPS: 57.1330759, 27.2586622		Atpūta muižas parkā pie Balvu ezera – skatu laukums, atpūtas vietas, volejbola laukumi. Ezerā un Bolupē – makšķerēšanas iespējas. Labiekārtota peldvieta pie Balvu ezera (Alejas ielā 2) – uzstādīts pontons ar slidkalniņu un laivu piestātņi, izveidots volejbola laukums.
Brīvdienu māja “Līgokrasts”	"Līgokrasts", Krasnogorka, Kubulu pagasts GPS: 57.1454462, 27.3025028	+371 26568881 ligokrasts@inbox.lv	Atpūta pie Pērkonu ezera – naktsmītne, pirts, telpas pasākumiem, semināriem, grilmāja, bērnu rotaļu laukums., peldvieta. Nepieciešams iepriekš pieteikties!
Brīvdienu māja “Dvīņumājas”	Elkšņeva, Bērzkalnes pagasts, GPS: 57.1479451, 27.3240732	+371 29106646 mdenisova@inbox.lv	Atpūta pie Pērkonu ezera – naktsmītne, pirts, aktīvās atpūtas inventārs, makšķerēšana. Nepieciešams iepriekš pieteikties!
Brīvdienu māja “Līcītis”	Višķuļi, Bērzpils pag., GPS: 56.8127423, 27.1311840	+371 26590367	Atpūta pie Ičas upes un dīķiem – laivošana, pirts, naktsmītne, lauku labumi, ekskursijas tuvākajā apkārtnē. Nepieciešams iepriekš pieteikties!
Atpūtas vieta “Vecais parks”	Celmene, Kubulu pagasts, GPS: 57.1327341, 27.2302646		Latvijas Valsts mežu labiekārtota atpūtas vieta pie Balvu ezera.
Naktsmītnes			
Viesnīca ”Balvi”	Tautas iela 14, Balvi GPS 57.1295009, 27.2613232	+371 64522307, viesnicabalvi@inbox.lv	Viesnīca ir 21 labiekārtots numurs, kur vienlaicīgi var uzņemt 41 viesi. Piedāvājumā dažādu kategoriju numuri: vienvietīgi, divvietīgi, trīsvietīgi un četrvietīgi. Viesnīcā ir iespēja izmantot bezvadu internetu bez maksas.

			Kafejnīca „Lāča ķepās” aicina pavadīt laiku ar īstu baudu! Labākās ēdienu gatavošanas tradīcijas un patīkama atmosfēra. Banketa galdu klāšana (līdz 60 personām).
Viesu māja „Svīres”	c. Vaņķi, Balvu pagasts GPS: 57.0993660, 27.2923346	+371 29453349	Pilnvērtīga atpūta lauku klusumā. Dabas veltes – ogas, sēnes. Skanīgas putnu dziesmas, kukaiņu orķestris, varžu koris. Brīnišķīgi dabas skati – migla virs dīķa, burvīgi saulrieti, zvaigžņotas debesis un smaržas – tikko pļautas zāles, ziedu, lapu, ugunsкура un grilētas maltītes... Viesu nams ar pirti – atpūtai līdz 20 cilvēkiem, pirts un gultasvietas (līdz 10 cilvēkiem) otrajā stāvā. Mazā pirts (4-6 cilvēkiem) – nelielajā pirtiņā jūs gūsiet lielisku atpūtu. Gultas vietas līdz 4 cilvēkiem. Makšķerēšana 5 zivju dīķos.
Viesu māja „Vizbules”	Vizbules, Bērzkalnes pagasts GPS 57.1041647, 27.3490242	+371 26472561	Brauc pie mums rīkot svinības vai atpūsties un smelties spēku! Viesu māja „Vizbules” atrodas tikai dažus kilometrus no Balviem. Piedāvātie pakalpojumi: lielā (līdz 100 personām) un mazā zāle (līdz 30 personām) semināriem, svinībām un citiem pasākumiem; pirts un sauna; naksmītnes līdz (50 personām); treileru pieslēgšanas vietas un telšu vietas; biljards un trenāžieru zāle; katamarāns; makšķerēšana dīķos.
Brīvdienų māja „Ieviņas”	Eglūkalns, Viksns pagasts GPS: 57.1668590, Lon: 27.3460424	+371 29100644, ievinas2003@inbox.lv	Brīvdienų mājā piedāvā 5 gultasvietas, kā arī nakšņošanu teltīs. Relaksācijai – pirts „Ieviņas” ir piemērota vieta nelielu svinību un brīvdabas pasākumu rīkošanai. Te atrodas ar koka amatnieka darbnīca. “Ieviņās” piedāvā arī iespējas aktīvai atpūtai – sporta laukumus un atrakciju “Ūdens bumba”.
Bērzpils vidusskolas dienesta viesnīca	Dārza iela 12, Bērzpils pagasts, GPS 56.8487241, 27.0837463	+37126188635 berzpilsvsk@balvi.lv	Vasaras mēnešos (jūnijs-augusts) skolas internāts piedāvā izguldišanu (līdz pat 40 gultasvietas), kā arī izīrē telpas saviesīgiem pasākumiem no 30-120 personām. Tiek izīrēts arī skolas sporta angārs.
Viesu māja „Paradīzes”	Brūklāji, Bērzkalnes pagasts, GPS 57.0804248, 27.3830531	+371 29209690 +371 22009975, +371 29423688 normundstecitaly@inbox.lv , www.paradizes.lv	Aicinām izbaudīt lauku paradīzi! Nakšņošana līdz 40 personām. Pirts, svinību telpa, atpūta brīvā dabā – peldvieta dīķos, makšķerēšana, šautuve. Saimnieki piedāvā nobaudīt žāvētas zivis vai zivju zupu.
Brīvdienų māja “Dvīņumājas”	Elkšņeva, Bērzkalnes pagasts, GPS: 57.1479451, 27.3240732	+371 29106646 mdenisova@inbox.lv	Atpūta romantiskā guļbūves brīvdienų namiņā Pērkonu ezera krastā 3 km no Balviem. Pieejamas 7 gultasvietas, pirts, kā arī inventārs makšķerēšanai, peldvieta ezerā, grils maltītēm brīvā dabā. Visapkārt daba ar ziedu pļavu, savvaļas dzīvniekiem un putniem! Kaimiņos - dažādi lauku labumi!
Brīvdienų māja “Līcītis”	Višķuļi, Bērzpils pag., GPS: 56.8127423, 27.1311840	+371 26590367	Lauku miers un aktīva atpūta Ičas upes krastā! “Līcītī” saimnieki plāno viesus uzņemt sākot ar 2014. gada vasaras sākumu. Piedāvājumā – naksmītne (līdz 20 pers.), telpa pasākumiem (līdz 50 pers.), pirts, aktīvai atpūtai – izbraucieni ar laivām pa Ičas upi, makšķerēšana, izjādes ar zirgu, kā arī ekskursijas tuvākās apkārtnes

			tūrisma objektos. Piemājas saimniecībā tiek piedāvāta iespēja degustēt pašu sieto sieru, mājās darītu iesala dzērienu vai alu.
Brīvdienu māja "Līgokrasts"	"Līgokrasts", Krasnogorka, Kubulu pagasts GPS: 57.1454462, 27.3025028	+371 26568881 ligokrasts@inbox.lv	Brīvdienu māja "Līgokrasts" atrodas Pērkonu ezera krastā, dažu minūšu braucienā no Balvu pilsētas. Šeit varēsiet baudīt mierpilnu atpūtu lauku klusumā un dabā vai arī rīkot nelielas svinības vai seminārus. Brīvdienu mājā ir 10 gultasvietas (divvietīgi un vienvietīgi numuri; iespējamās papildvietas), pirts, pagalmā - grilmāja, bērnu rotaļu laukums, kā arī peldvieta Pērkonu ezerā. Iepriekšēja rezervācija obligāta!
Balvu Valsts ģimnāzijas dienesta viesnīca	Dārza iela 2, Balvi, GPS: 57.1324536, 27.2759819	+371 28351941, 26160043 http://www.bvg.lv/?page_id=4700	41 vieta (ar papildvietām - 46). Priekšrocības: blakus atrodas baseins ar iespēju relaksēties saunā, kafejnīca, līdžās jauns futbola laukums. 2-vietīgas istabiņas- 7; 3-vietīgas istabiņas- 3; 4-vietīgas istabiņas- 3; 5-vietīga istabiņa- 1. <i>Mūsu priekšrocības:</i> 1. Izdevīga atrašanās vieta pilsētas zaļajā zonā; 2. Iespējams novietot automašīnu drošā stāvlaukumā; 3. Internāta teritorijā atrodas peldbaseins un kafejnīca, atjaunots futbola laukums un stadions; 4. Neierobežotas interneta un telekomunikāciju iespējas.
Vērts apmeklēt			
Strūklaka „Plaukstošā ūdensroze”	Pilsētas skvērs, Balvi GPS 57.1321586, 27.2645493		Strūklakas izskata idejas autors- mākslinieks Ivars Vecāns. Tehnoloģiskais risinājums idejas īstenošanai un strūklakas projekts izstrādāts kompānijā "Akvedukts", strūklakas izgatavošanai izmantotas Vācijas rūpnīcas "OASE" profesionālās strūklaku iekārtas. Būvniecības darbi tika uzsākti 2003.gada rudens sezonā, kad būvuzņēmuma "Valdis" vadībā tika izbūvēta sūkņu telpa, strūklakas baseins un samontēta cauruļvadu sistēma. Hidrotehniskos darbus izpildīja firma "Balteco Venta", elektrotehniskos darbus veica Alūksnes pilsētas strūklaku izveidotājs un entuziasts strūklaku izveidošanā Alvits Grīvnieks. Ūdensroze viskrāšņāk uzzied tieši naktīs!
Etnogrāfisko deju mācīšanās ar Briežuciema jauniešu folkloras kopu	Briežuciems, Briežuciema pagasts GPS 56.9616684, 27.5933223	+371 26624497, +371 26404392, mezalezita@inbox.lv	Kopā ar Briežuciema jauniešu folkloras kopas dalībniekiem varēsiet izdejot senās etnogrāfiskās dejas, iemācīties deju soļus un rotaļdejas. Pēc pieteikuma.
SIA „Tilžas rapsis”	Raiņa iela 6, Tilža, Tilžas pagasts GPS 56.904222, 27.37282	+371 26435426	Graudu un rapša uzglabāšanas un pārdošanas punkta apskate. Nepieciešams iepriekš pieteikties!
Senās rotaļas un spēles	Briežuciems 56.9616684, 27.5933223	+371 25444621 mezalezita@inbox.lv	<i>Dodies spēlēt spēles uz Briežuciemu!</i> Senākas un jaunākas spēles un rotaļas Briežuciemā Iespēja izspēlēt rotaļas un spēles, kas tikušas spēlētas Briežuciema apkaimē 20. un 21. gadsimtā – senās gadskārtu spēles, rotaļas un spēles ar skriešanu, kā arī galda spēles, kuras bija populāras 20.gs.beigās un šodienas modernās spēles. Iespēja izdejot un izdziedāt rotaļdejas, noklausīties stāstījumu par spēlēm, rotaļām un rotaļdejām, to nozīmi un vietu

			sabiedrībā. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Vides objekts "Sadraudzības pilsētas"	Balvi, Partizānu un Brīvības ielas stūris GPS: 57.1324891, 27.2646941		Vides objekts atklāts 2013. gadā un tas kalpo arī kā apgaismojuma elements diennakts tumšajā laikā. Norādēs redzami Balvu novada pašvaldības 9 sadarbības pašvaldību nosaukumi un attālumi līdz tām.
Retro moto klubs "RŪSA VĒJĀ"	Krasta iela 3, Tilža, Tilžas pagasts GPS: 56.9058894, 27.3600579	+371 26425960 kaspars@rusaveja.lv www.rusaveja.lv	Izbrauc ar <i>emku</i> caur Tilžu! Retro motociklu kolekcija. Izbraucieni ar retro motocikliem, nodrošinam moto eskortu kāzās, dzimšanas dienās, pilsētas svētkos vai jebkurā citā Jūs interesējošā pasākumā gan Latvijā, gan ārpus tās. Labprāt iesaistamies dažādu ēverģēlību izstrādāšanā - kāzu vārtu organizēšanā, vecmeitu un vecpuišu ballīšu atbalstā, teatrālu iestudējumu realizēšanā. Gaisotnes nodrošināšanai - moto atribūtika retro stilā. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
SIA "Eco Fabrika"	Vidzemes iela 2b, Balvi, GPS: 57.1395408, 27.2572799	+371 26436006 www.ecofabika.lv v guntars@ecofabika.lv	Ekskursija uzņēmumā, kurš ražo trikotāžas izstrādājumus – pašu izstrādātas apģērbu kolekcijas, kā arī kolekcijas eksportam un individuālajiem pasūtītājiem. Trikotāžas suvenīri. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Briežuciema seno amatu meistaru ciems	Briežuciems, Briežuciema pagasts GPS: 56.9616684, 27.5933223	+371 25444621, mezalezita@inbox.lv	Briežuciems ir vieta, kur tiek kopti un godāti senie amati. Viesojoties šeit, ikvienam būs iespēja nogaršot gan pašceptu maizi, gan lauku sieru un zaļu tējas, kā arī redzēt kā top pašu brūvēts alus. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!
Ičas apmetnes ciems Bērzpilī	Bērzpils, Bērzpils pagasts GPS: 56.8490490, 27.0855119	+371 27872031, +371 20223100, annakrivisa@inbox.lv	Ičas apmetne – sena dzīvesvieta Ičas upes krastos (apdzīvota neolīta (4500 - 1500 p.Kr.) un bronzas laikmetā (1500 - 500 p.Kr.)). Bērzpils iedzīvotāji piedāvā ceļojumu caur šodienu uz pagātņi, iepazīstot vietējos amatu pratējus, māksliniekus un izzinot Ičas apmetnes vēsturi. Apmeklējums iepriekš jāpiesaka!

Vietas, kur ieturēt maltīti

Kafejnīca "Velves"

Brīvības iela 46, Balvi, tālr.: 28235483, 29565132, GPS: 57.1308070, 27.2567270

Darba laiks: pirmdiena- ceturtdiena 10-21, piektdiena – sestdiena 10-24, svētdiena 12-18.

Ēdnīca Balvu muižā

Brīvības iela 47, Balvi, tālr. 27878580, GPS 57.1320873, 27.2576165

Darba laiks: pirmdien – piektdien 9-15, pārējā laikā – pēc pieteikuma grupu ēdināšana un galdu klāšana banketiem utml.

Kafejnīca „Dianda”

Vidzemes iela 7g, Balvi, tālr. 64521098, GPS 57.1383696, 27.2483148

Darba laiks: pirmdien – svētdien 9-20

Kafejnīca „Lāča ķepās”

Tautas iela 14, Balvi, tālr. 64521307, GPS 57.1295448, 27.2613602

Darba laiks: pirmdien – piektdien 7:30-22, sestdien 10-23, svētdien 10-17

Ēdnīca „Nāc un ēd”

Bērzpils iela 3, Balvi, 64522843 , GPS 57.1306803, 27.2681549

Darba laiks: pirmdien – piektdien 8-18, sestdien 8-16

Kafejnīca ”Senda”

Brīvības iela 72, Balvi, tālr. 64521778 , GPS 57.1315797, 27.2722678

Darba laiks: pirmdien – svētdien 9-22